

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Lapkritis — November 13, 1964

Nr. 128

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KRIZĖ EUROPOJE

DE GAULLE ŽADA NUTRAUKTI PRANCŪZŲ
BENDRADARBIAVIMĄ EUROPOS ŪKINĖJE
BENDRUOMENĖJE IR PASITRAUKTI IŠ NA-
TO. — TUO ATVEJU GALI IŠSIKRISTALIZUO-
TI DU NAUJI BLOKAI: AMERIKIEČIŲ-ANG-
LŲ-VOKIEČIŲ IR PRANCŪZŲ-SOVIETŲ.

Vytautas Meškauskas

Europos vienybės idėja, dar daugiau — visos Atlanto unijos svajonė šiuo metu pergyvena sunkią krizę. Ją iššaukė Prancūzijos prezidentas de Gaulle. Jis grasu suardyti Europos Bendrąją Rinką, jei vokiečiai nesutiks iki gruodžio 15 d. sulyginti savo javų kainas su Prancūzijos ir skaito, kad Vokietijos įsijungimas į tarp-tautinį atomo laivyną — MLF —

yra nesuderinamas su Prancūzijos — Vokietijos draugiškumo sutartimi bei Prancūzijos dalyvavimu NATO.

Dėl javų reikia pastebėti, kad V. Vokietijoje jų kainos iš tikro yra palyginti labai aukštos, tačiau jų sumažinimas reikėtų labai didelį sukrėtimą V. Vokietijos žemės ūkiui, todėl Erhardo vyriausybė to nenori imtis prieš rink-

mus, kurie turėtų įvykti sekančių metų rugsėjo mėn. Dėl to vokiečiai prancūzams siūlo tokį kompromisą: jie sutinka iš Prancūzijos pirkti daugiau javų ir mokėti už juos aukštesnes kainas negu pasaulinės, kartu jie sumažintų javų importą iš JAV. Vokietijoje mokamos kainos gamintojams turėtų būti sulygintos su kitų Bendrosios Rinkos valstybių kainomis tik 1968 metų gale.

Antru reikalu Bonnos vyriausybė nenori nusileisti. Kancleris Erhardas de Gaulle lankantis Bonnoje šių metų liepos pradžioje, visai aiškiai leido suprasti, kad V. Vokietija dėl gerų santykių su Prancūzija visai nenori sugadinti savo santykių su JAV. De Gaulle tada pasiteiravo, kokią naudą vokiečiai galėtų turėti iš MLF: "Ar jūs galėsite tenai ką nors pasakyti?"

Erhardas į tą klausimą atsakė savo paklausimu: "O jei mes dalyvausime Force de frappe (prancūzų atominio pajėgų) sudaryme, ar tada mes galėtume ką nors pasakyti". De Gaulle į tai trumpai atšovė: "Non". Užsienio reikalų ministras Schroeder po to juokavo apie labai aiškų darbo pasidalinimą: "Bonna moka, Paryžius valdo".

Reikia tačiau pastebėti, kad de Gaulle turi tvirtą šalininką Vokietijoje, tai buvęs kancleris Adenaueris. Pastarasis po John Foster Dulles mirties neturi didelio pasitikėjimo JAV politika ir ištikimybę. Visai neseniai, diskutuojant užsienio politiką krikščionių demokratų frakcijos posėdyje, jis pareiškė: "Ponas Johnsonas 20 metų tarpininkavo tarp partijų kongrese. Tik pagalvoję, kiek kartų per tą laiką jis yra primelavęs". Ir: "Su Chruščiovu Johnsonas pasikeitė 140 laiškų".

Kaip žinia, Adenaueris prieš keletą dienų viešėjo Paryžiuje, kur iškilmingai buvo pakeltas į Mokslo Akademijos narius ir turėjo du intymius pasikalbėjimus su de Gaulle. Ar tie pasikalbėjimai turėjo kokios įtakos, paaiškės tik kiek vėliau.

Aplamai imant, de Gaulle būklė nėra labai gera. Nepaisant Adenauerio pastangų, vokiečiai, jei reikės pasirinkti tarp Paryžiaus ir Washingtono, pasisakys už Washingtoną. Nauja D. Britanijos vyriausybė parodė susidomėjimą MLF ir ko gero D. Britanija į jį įstos. Kartu naujasis premjeras Wilsonas atsisakė nuo visos eilės bendrų projektų su prancūzais, jų tarpe ir nuo greitojo lėktuvo "Concorde" statybos. Tas lėktuvas tarp New Yorko ir Londono turėjo sukarti per 3 val. Wilsonas dar prieš rinkimus pareiškė: "Vietoje stačius lėktuvą, kuris per tris valandas pasiektų Ameriką, mes geriau pasistatysim gerą kelią į Newcastle".

Žodžiu, de Gaulle turi jaustis gerokai izoliuotas. Kaip paprastai, tokiais momentais prasideda

Žiema Lietuvoje...

Dail. Č. Janušo kūriny iš Chicagoje suruoštos parodos.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

PRANCŪZŲ komunistų delegacija, Georges Marchais, Roland Leroy ir Jacques Chambaz, grįžo iš Maskvos labai nepatenkinti. Patiekta CK raporte jaučiamas didelis nusivylimas naujais Kremliaus vadais. Brežnevas ir Suslovas, kurie sakosi esą Prancūzijos kompartijos draugais, atsisakė diskutuoti klausimus, kuriuos delegacija buvo atsivežusi iš Paryžiaus.

Delegacijai išvykstant į Maskvą, prancūzų kompartijoje vyraavo įtempta atmosfera. Trys partijos celės Lyone ir Marselyje gražino visų savo narių knygeles, protestuojant dėl Chruščiovo nušalinimo. Politbiure diskusijos tęsėsi net 6 valandas ir buvo nutarta reikalauti iš sovietų "viešo ir privataus" pasiaiškinimo, kas iki šiam laikui pas komunistus nebuvo praktikuojama.

Po pasikalbėjimo su Kremliaus vadais delegacija skubiai grįžo į Paryžių ir sušaukta CK posėdyje buvo svarstyta jos raportas. Priimtas nutarimas tuo svarbus, kad prancūzų komunistai nutarė užmegzti glaudesnius ryšius su kitų kraštų komunistais, nepatenkintais Kremliaus žygiu, kad susitarus dėl bendro laikysenos sovietų atžvilgiu.

Savo raporte delegacija sakė, kad pasikalbėjimas su Kremliaus vadais buvęs audringas ir atmosfera antagoniška. Delegatai jautėsi įžeisti, kad Brežnevo prieškambarėje buvo priversti ilgą valandą laukti, kaip nežymūs interesantai ir užpildyti visokius popierius, pažymint vizito tikslą ir rodyti partijos įgaliojimus, kas prie Chruščiovo jau nebuvo praktikuojama. O kai įvedė į Brežnevo erdvę kambary, tai šis su Podgorny paliko juos stovinčius, ramiai rusiškai diskutuodamas kažkokį reikalą.

Prancūzai pastebėjo, kad keturi Kremliaus vadai tarpusavyje nėra vieningi ir, kaip vienas jų pasakė, Kremlių dabar valdo "Marx Brothers".

— Jei grįžę pasakysime draugams, kad matėme Chruščiovą ir jis su šeima yra sveikas ir gyvena laisvai, mes būsim laimėję. — pastebėjo Brežnevui Marchais.

Brežnevas pagalvojęs pasiūlė, kad gal užteks, jei kapitalistinės spaudos fotografas nufotografuos Chruščiovą. Bet Suslovas sušuko: "Niet, niet, niet! Sovietų Sąjunga neaprakuiuos pas save tokius metodus. Chruščiovas priklauso praeičiai ir turi būti palaidotas praetyje. Jei jį tektų pamatyti, tai tik tam, kad išgirsti jo 10 metų kriminalinės veiklos prisipažinimą!"

Leroy paklausė, ar nušalinant Chruščiovą buvo prisilaikyta demokratinio principų? Į tai atsakė Kosyginas. Pagal jį, sovietų tauta nedvejos pripažinti CK sprendimą, ką jau daugelis celių padarė.

Chruščiovo nušalinimas prancūzų kompartijai yra nuostolingas. Jau 15% narių išstojo iš partijos ir per būsimus rinkimus partija praras apie 2 milijonus balsų...

Tai priminus sovietams, Brežnevas atkirtė: "Prancūzai yra nerimti ir jiems trūksta politinio subrendimo". Suslovas gi stengėsi būti labiau lankstesnis ir pradėjo ilgą kalbą garbindamas Prancūziją ir prancūzus, sakydamas, kad juos suprantąs. Jis pastebėjo, kad rusams, lygiai kaip ir amerikiečiams, kritęs herojus nustoja būti heroju ir greit užmiršamas, tuo tarpu prancūzai dar ilgą laiką jo gailisi, atrasdami kvalifikacijas, kurių jis neturėjo ir idėjas, kuriomis jis negyveno... Bet su sovietų pagalba prancūzai supras...

Prancūzų delegacija dvylika kartų pakartotinai reikalavo, kad jai būtų leista pasimatyti su Chruščiovu, bet veltui. Jiems buvo atsakyta "niet". Podgorny net pasakė: "Nereikia judinti lavono kapuose". Gi paaiškinimų Kremliaus vadai nesiėmė duoti.

Kai prancūzai paklausė dėl santykių su Kinija. Suslovas atkirtė: "Chruščiovas neparodė užtenkamai sugebėjimo santykiuose su mūsų brolišką partiją. o kas liečia Kiniją, mūsų nuomone, jo linija buvo negriežta..."

Šitas pasakymas yra priešingas gandams, kad tikroji Chruščiovo nušalinimo priežastis buvusi Kinija ir kad dabar Sovietija suartėsianti su Kinija.

★

CHRUŠČIOVAI, pasitraukę iš viešojo gyvenimo, komentuoja paskutinius įvykius:

— Visi draugai mus užmiršo, nė vienas tavęs negynė, — sako Nina.

— Dėl to aš nesistebiu, — atsakė Nikita, — aš pažįstu draugus komunistus, bet men sukelia nusivilimą, kad mano priešai kapitalistai dėl to neprotestavo!

(vg)

Ko Europa laukia iš Johnsono?

VYT. ALSEIKA
Diroso korespondentas
V. Vokietijoje

"Goldwateris — už karą", "Goldwateris — pasiutėlių atstovas" — tokiomis antraštelėmis kelius mėnesius savo skaitytojus "maistino" sovietų ir jų satelitų spauda. Sovietiniai komentatoriai prieš rinkimus skaitytojus įtaigojo, kad lapkričio 3 d. rinkimai JAV iš tikrųjų tai "sprendimas už taiką ar už karą". Kai jau buvo žinomi amerikinių rinkimų duomenys, Maskva triumfališkai paskelbė, kad didžioji amerikiečių tautos dalis pasisakė už taiką.

sovietų diplomatijos veikla. Jų ambasadorius Paryžiuje Sergei Vinogradov pereito mėnesio pabaigoje pakartojo sovietų vyriausybės prašymą paviešėti Sovietų Sąjungoje. Žinodami generolo de Gaulle savimeilę, sovietai jam žada suruošti patį didžiausią karinį paradą, kuris pralenktų visus iki šiol pasaulyje buvusius paradus. Kremliaus diplomatai slapta tikisi, kad tuo paradu bus užantspauduotas Prancūzijos pasitraukimas iš NATO, o de Gaulle jaučia, kad tas pakvietimas sustiprins jo pozicijas derybose ir su vokiečiais ir su amerikiečiais. Kad pademonstravus, jog prancūzų — sovietų bendradarbiavimas yra galimybių ribose, de Gaulle susitarė su Sovietų Sąjunga 60% padidinti prekybos apyvartą ir sovietams davė ne 5 metų, kaip kad buvo sutarta NATO narių tarpe, bet 7 metų kreditą.

Šiaip Vak. Europoje viešoji nuomonė nuo praėjusios vasaros visą laiką daugiau palaikė L. B. Johnsoną. Tai ypatingai išryškėjo šio rudens mėnesiais. Skaitant vokiečių, šveicarų, prancūzų spaudą, klausantis radijo komentatorių kartais susidarydavo įspūdis, kad JAV demokratiai

buvo papirkę visos Europos viešąją nuomonę... Iš tikrųjų, jei žvelgti iš europie-

(Nukelta į 2 psl.)

* JAV VYRIAUSYBĖ svarsto galimybes dėl karinių pajėgų stiprinimo Vietname. Yra pastebėtas sunkių karinių ginklų judėjimas per Laosą iš Š. Vietnamo į P. Vietnamą. Susauginamas apie 20 amerikietišų lėktuvų pagrindinė JAV aviacijos bazėje prie Saigono sukėlė JAV vyriausybės sluoksniuose didelį susirūpinimą savo karių karinių bazių apsauga. Prez. Johnsonas esąs numatęs paskirti viceprezidentu išrinktą senat, H. Humphrey specialios komisijos pirmininku, kad toji komisija ištirtų visas aplinkybes, kuriomis remiantis būtų nustatyta JAV politika Vietnamo reikalu.

* RYŠIUM SU SKANDALINGAIS netikslumais Ohio valstijos Cuyahoga apskrities (Clevelande) rinkiminėse apylinkėse, valstijos sekretorius Ted W. Brown atleido iš pareigų du rinkiminės tarybos narius, pirmininką De Maforibus privertus atsistatydinti. Vienoje rinkiminėje apylinkėje buvo dingę rinkiminės kortelės, kuriomis buvo numatytas balsuotojų pasisakymas dėl leidimų davimo ar uždraudimo svaiginamųjų gėrimų pardavimams. Taip pat buvo surasta visa eilė netikslumų ir kitose rinkiminėse apylinkėse. Ši byla, kuri bus perkelta teisminui spresti, meta didelį šešėlį rinkiminei tvarkai ir tikslingumui. Sekretorius Ted W. Brown yra respublikonas.

* RESPUBLIKONŲ PARTIJOS pirmininkas Dean Burch buvo nuskrūdes į Jamaiką, kur išsiri rinkimus pralaimėjęs senat, B. Goldwateris. Jų pasitarimų tikslas buvo apsvaistinti po-rinkiminę padėtį, augant reikalavimams pakeisti partijos vadovybę, persiorganizuoti ir vieningai ruošti sekantiems rinkimams.

* Į VAKARUS PABĖGĘS Raud. Kinijos diplomatas Tung Chi-ping pareiškė, kad Mao Tse-tungas šiuo metu daugiausia dėmesio kreipias į komunizmo plėtimą P. Amerikos ir Afrikos valstybėse. Anot jo, Mao užtektų 6 telefoninių pasikalbėjimų, kad užėmus Pietryčių Aziją. Tą jis galės padaryti kiekvienu metu, kai rasti reikalinga.

Mao: — Palauk, toliau istoriją aš rašysiu!

KO EUROPA LAUKIA IŠ JOHNSONO ?

(Atkelta iš 1 psl.)

tinio taško, tai prisibijota "naujų vėjų" politikoje, lūkstama dėl galimos įtampos santykiuose su Rytais, tiksliau — su Maskva. Vak. Vokietijos politiniai vadovai jau buvo susigvyvenę su Johnsonu, nes juk jis — Kennedžio žygių tęsėjas, abu — "Berlyno draugai", pagaliau, Kennedy buvo virtęs tikruoju dieviu Vokietijoje ir tebegarbina masės ir šiandien. Tikėtasi, kad Kennedžio įpėdinis laimės ir tai primygtinai įtaigota masėms.

Erhardo vadovaujama Vak. Vokietija tikisi, kad Johnsonas priartins abiejų Vokietijų apjungimą. Gali būti. Tačiau tai ypačingai priklausys nuo santykių su naujaisiais Kremliaus valdovais rados. Ji — dar labai neaiški. Juo labiau sunku spręsti apie Johnsono būsimus sugebėjimus visą eilę užsienio politikos klausimų sprendžiant.

Vis dėlto, kaip pabrėžia šveicarų spauda, L. B. Johnsonas yra gavęs tautos mandatą. Juo pasinaudodamas prezidentas privaletų išjudinti kai kuriuos labiau "užsčiusius" politikos frontus. Be to, juk tradicijos reikalas, kad priešrinkiminių metų nesigriebiama nepopuliarių priemonių ne tik vidaus, bet ir užsienio politikos srityje. Dabar, kai Johnsonas laimėjo didelę balsų daugumą, iš jo laukiama, pirmoje eilėje bent šių svarbiųjų žygių: dėti pastangas sulipdyti Vakarų kraštų sąjungą (čia teks kreipti dėmesį į santykius su Prancūzijos prezidentu de Gaulle), toliau — ateis metas kuriuo nors būdu išsinarplioti iš padėties Pietų Vietname ir, pagaliau, susidomėti dar vienu opiu klausimu: per dideliu atominių ginklų gausėjimu pasaulyje.

Beje, paties rimčiausio šveicarų dienraščio, "Neue Zuercher Zeitung" Washingtono atstovas W. I. per pastaruosius dviejus mėnesius pasirodė esąs ypatingas ant goldwaterininkas. Jis skelbė, kad jei, girdi, būtų laimėjęs Goldwateris, Amerikai būtų grėsusi katastrofa, nelaimės paliestu Europos vieninguma ir pan. Po rinkimų tas pats korespondentas nurodė, kad respublikonų partijai nepavykęs bandymas pavirsti dešiniąja, konservatorių sluoksnių partija.

Dabar teks domėtis, koks likimas laukias respublikonų partijos. Ta pačia proga šveicarai dar teigė: Goldwaterio šalininkų 21 milijonai balsų ir 38 milijonai balsų atiteko Johnsonui dar neraiškia, kad tai — uždaro šalininkų stovykla. Taip, už Johnsoną balsavo ir respublikonų dalis, tačiau iš kitos pusės pripažįstama, kad 24 milijonai

Goldwaterio balsu — nors ir ne visi jo aiškūs šalininkai — tai vis dėlto veiksnys, su kuriuo teks skaičiuoti. Šveicarų spauda daugiau reikšmės skiria JAV vidaus politikai, ypač respublikonų partijos ateitį. Tai esąs gyvybinis didžiojo krašto klausimas. Taigi, europiečiams rūpės, kaip atrodys abiejų partijų veikla, kaip jos santykiaus, koks bus respublikonų poveikis demokratų valdžiai ir pan.

Pažvelgus į europinę (Vakarų) reakciją rinkimams JAV-se įvykus, atrodo, kad Johnsono laimėjimą labiausiai sveikino Vak. Vokietija ir D. Britanija. Britai iš Johnsono laukia, kad ryšium su Prancūzijos laikysena, amerikiečiai imsis iniciatyvos sustiprinti Vakarų sąjungai. Italai teigė: iš Amerikos tenka laukti, kad ir toliau bus vedama "tarpautinio atoslūgio" politika. Pagal švedų spaudą (Stokholms Tidningen) JAV rinkimų rezultatas turėtų būti patenkinti ne tik Vakarai ir Rytai, bet ir Pekinas...

Dar meskime žvilgsnį į komunistinio pasaulio atgarsius. Sovietų spaudos ar radijo santūrumas, reikiant daugiau simpatijų amerikiečiams, atrodo, aiškintinas žvilgsniu į Pekiną. Tačiau sovietų spauda jau išsiskiria, kai ji teigia, jog Johnsonas pasirinkęs "taikos", bet ne "karo" kryptį. Maskva tokios laikysenos iš Washingtono laukia ir ateityje.

Sovietinių satelitų reakcija, kaip du vandens lašai, priminė Maskvos liniją. Kiek skirtinga pasirodė rumunų laikysena — tiesa,

jie teigė apie "šio šimtmečio demokratų laimėjimą", tačiau susilaikė nuo bet kokių spėliojimų. Skelbta daugiausia Vakarų spaudos komentarai ir tuo būdu, matyt, norėta parodyti Rumunijos "neutralią" laikyseną Rytų-Vakarų konflikte.

Iš satelitų ypač teigiamai Johnsono laimėjimą vertino Gomulkos Lenkijos spauda ar radijai. Pabrėžiant išskeltas ir Roberto Kennedy laimėjimas New Yorko senatoriaus vietai laimėti. Lenkai turėjo pagrindo džiaugtis rinkimų rezultatais ir pozityviai vertinti prezidentą Johnsoną — juk aišku, kad amerikiečių — lenkų santykiams turėjo pakenkti JAV ambasadoje Varšuvoje vykusį 72 m. rašytojo ir JAV piliečio Melchijoro Wankowicziaus byla — jis buvo kaltinamas užsienyje paskelbęs straipsnius, kuriuose kritikuota Gomulkos politika.

Dabar teks stebėti L. B. Johnsono politinius žygius — ar jie tikrai pateisins Rytų ir Vakarų pasaulio lūkesčius.

Jau žinoma, kad Pekino reagavimas buvo itin piktas — tai bene vienintelis neigiamas komunistinio pasaulio balsas.

DIRVOJE galite įsigyti ar užsisakyti šias ROMUVOS leidyklos išleistas knygas:
Jono Aiščio "Poezija" — 6 dol.
Ant. Baranausko "Anykščių šilelis" — 5 dol.

Kietais viršeliais, puikiai išleisti leidiniai.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Č. Janušas

Rugpjūtis Aukštadvarėje

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

VLIKO REFORMOS

P. Stravinskis

Dirvos 1964. XI. 4 d. nr. (str. "Taika pasiekta") esu patekęs "Birželio 22 Komisijos" pasirašyto, dabar jau ir visų mūsų grupių patvirtinto Vliko apsiungimo protokolo nuostatus. Tais nuostatais Vlikas padaro kairiųjų savo organizacinės struktūros pakeitimus, vad. reformas.

Dabar norėčiau tas reformas dar kiek paryškinti, ypač gi pažinti, (1) ar bus jomis pakeista Vliko teisinė prigimtis ir (2) kiek jomis bus pakeista Vliko organizacinė struktūra.

I. - Vlikas, kaip yra išryškinta jo 1944, II. 16 d. deklaracijoje, yra mūsų valstybinės tautos atstovybė. Šiuo klausimu esu jau keliais atvejais plačiau pasisakęs mūsų spaudoje (Teisinių žinių, Drauge, Naujienose, Tėviškes Žiburiuose, taip pat 1963, VI. 14 d. Dirvoje); todėl tu savo aiškini, kaip čia ir nekartosi. Noriu tik dar pastebėti, kad pažintą Vliką, kaip tautos atstovybę, yra išryškines ir Dr. K. Sidlauskas savo teisinėje studijoje, paskelbtoje paties Vliko pr. m. išleistoje (J. Audėno redaguotoje) knygoje apie Vliką (anglų kalba). Tąja studija Vlikas ir tarptautinėse sferose prisistatė tautos atstovybe, veikiančia tarptautinėse teisės pripažintaisiais nacionalinio komiteto pagrindais.

Į klausimą, ar Vlikas pakeis šią savo teisinę prigimtį po jo reformų, reikia atsakyti neigiamai:

1) Pirmiausia tenka pastebėti, kad tas reformas numatęs Vliko apsiungimo protokolas nė vienu žodžiu neužsimena apie Vliko teisinių pagrindų (taigi ir jo teisinės prigimties) pakeitimą.

2) Tas protokolas ne tik negriau na Vliko teisinių pagrindų, bet juos dar sustiprina. Jo gi 1 p. pasakyta, kad apsiungęs Vlikas yra Lietuvos laisvės kovos "vieninga vadovybė"... Tuo pasakyta, kad toliau jau nėra mūsų susiskaldymo laisvinimo darbe. Jei taip, tai tas apsiungęs Vlikas bus jau neabejotina tautos teisinė atstovybė. Mat, kol Vlike buvo ne visos, o tik dalis mūsų grupių, tol kairas dar abejojo, ar Vlikas gali laikyti save visos mūsų tautos atstovybe. Dabar gi, kada Vlike susitelkė visos mūsų grupės (kaip tautos politinės minties reikšėjos

ir vykdytojos), kada Vlikas, minėto protokolo žodžiais, pasidarė jau vieninga laisvės kovos vadovybe, tos abejonės jau neturi jokio pagrindo.

3) Tulas galėtų dar paklausti, ar kartais apsiungimo protokole numatytosios Vliko reformos nepalies Vliko teisinių pagrindų. Irgi galima atsakyti į tą klausimą tik neigiamai. Kodėl? Kad anos Vliko reformos, kaip toliau pamatysime, liečia tik Vliko vidinę sandarą, jo organizacinę struktūrą, bet ne jo teisinės asmenybės bruožus, ne jo teisinius pagrindus.

II. - Apsijungęs Vlikas ir savo organizacinė struktūra iš esmės nedaug kuo skirsis nuo dabartinių statutu (1956) veikiančio Vliko.

I. Iki šiol veikęs Vlikas turėjo savo keturis organus: 2) vyriausiąjį - sprendžiamąjį organą, vad. Vliko sesiją, kuriai Vliko grupės skirdavo po 3 atstovus; b) Vliko sesijoms pavaduoti (kada jos neveikia) organą, vad. Vliko Praplėstąjį Prezidiumą, kurį Vliko grupės skirdavo po vieną atstovą, c) vykdomąjį ir kartu reprezentacinį organą, vad. Vliko Prezidiumą (Vliko pirmininką, vicepirmininką ir sekretorių) renkamą Vliko sesijos ir d) grynai vykdomąjį organą, vad. Vliko Vykdomąją Tarybą (pirmininką ir tarnybų valdytojus), renkamą irgi Vliko sesijos.

2) Vlikas po reformų turės tik tris organus, būtent: a) vyriausiąjį - sprendžiamąjį, vad. Vliko Seimą, kurį Vliko grupės skirs irgi po tris atstovus, b) tam vyriausiam - sprendžiamajam organui pavaduoti (jo nedarbo metu) Vliko Tarybą, kuriai Vliko grupės skirs po vieną atstovą, c) reprezentacinį ir kartu vykdomąjį organą, vad. Vliko Valdybą, kurią sudarys Vliko Taryba.

Taigi matome, kad reformuoto Vliko Seimas pilnai atitinka ikšiolinio Vliko sesiją (I), kad jo Taryba pilnai atitinka ikšiolinio

Vliko Praplėstajam Prezidiumui; tiktai jo Valdyba pasiima vykdyti ikšiolinio Vliko dviejų organų, būtent, Vliko Prezidiumo ir jo Vykdomosios Tarybos funkcijas. Tai, iš tikrųjų, nedideli ir nesvarbiai pertvarkymai.

III. - Kaip dabar vertinti šiuos Vliko organizacinės struktūros pertvarkymus ir pakeitimus, kada jie, kaip matome, nėra labai dideli.

Mano nuomone, blogiausios reformos yra "reformos dėl reformų"... Yra, mat, tokių "reformatorių", kurie nori visa sena sugriauti, neturėdami jokio plano ką geresnio pastatyti. Tai griovėjai, naikintojai, ne reformų vykdytojai.

Vliko apsiungimo protokolą pasirašiusieji mūsų grupių galingotiniai, taip pat ir PLB Valdybos atstovai, mano nuomone, vadovavosi ne kokiomis aklomis aistromis, ne griovybos dvasia ir nuotaikomis, o savo patirtimi ir sveika politine išmintimi. Jie objektyviai ir ramiai apsvaistė esamąją Vliko organizaciją ir pasiūlė pakeisti joje tik tai, kas, jų nuomone, trukdė sėkmingam Vliko darbui. Už tai jiems priklauso mūsų visų pagarba ir padėka.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Shakespeare — Hamletas — 5 dol.

Ant. Sukys — Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai — 3 dol.

Dr. J. Prunskis — Mokslas ir Religija — 2 dol.

Nerima Narutė (poezija) Relikvijos — 2 dol.

L. Dambriūnas — Lietuviškas auklėjimas šeimoje — 50 centų.

Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų, senesnių ir naujesnių leidimų, knygų.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes apręgsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palai.
MANHATTAN marškiniai.
LEE ir DISNEY skrybelės.
Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių! Mandagus pataravimas lietuvių kalboje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsaina: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PLB VALDYOS METINIŲ PROGA

Šiomis dienomis išėjęs PLB valdybos biuletenis (10 nr.) savo įžanginiame straipsnyje primena, kad tos valdybos jau išvartytas vienerių metų darbo baras. Tikroji sukakties diena buvo spalio 12 diena. Tokiais atvejais įprasta sulaukti, jei jau iš viso apie darbo barą kalbama, konkretnių duomenų, kuriose srityse ir kokiais konkrečiais darbais tas baras išvartytas. Šito kaip tik labiausiai tame straipsnyje pasigendame, kartu pripažįstant, kad per vienerius metus kolia valdyba kalnų nuversti negalėjo.

Vieneri metai — tai pereinamasis laikotarpis, kurio metu tenka užbaigti buvusios valdybos neužbaigtieji darbo barai ir projektuotini naujieji atečiai. Iš tų užbaigtųjų darbų tenka paminti pastangas, privedusias prie susitarimo mūsų politinėse viršūnėse. Prie šios valdybos laimėjimų tenka priskirti suorganizuotus gausius spaudos ir radijo atstovų suvažiavimus. Šitoji valdyba ėmėsi iniciatyvos ir darbo leidžiant gana plačiai pasisklidusį biuletenį. Nesigilinant į kitus, gal ne taip ryškius, valdybos darbus, reikia atžymėti pasirošimus jaunimo kongresui.

Žinoma, visa tai ir nebuvo suminėta kalbamame biuletenio straipsnyje. Gal todėl, kad tai jau visiems žinoma istorija. Bet gi taja proga nepakenks pastaba, kad leidžiant savo biuletenį, turint ne mažą jo skaitytojų skaičių, tokiais atvejais labai pravartu konkrečiau ir gyvenimiškiau išreikšti tai, kas padaryta "viešerių metų darbo barą išvartyti" ir kas numatoma, šalia "Lietuvių Chartos įpareigojimų", daryti, kad tikrai "bendruomeninė mintis rastų kelią į gyvenimą".

Nuolatinis kartojimas Lietuvių Chartos "įpareigojimų" kaip savaimė kelia klausimą, kada gi iš Chartos aukštybių tikrai bus pradėta žvelgti ir į bendruomenės "žemiškąjį kelią", į jos gyvenimiškuosius reikalavimus.

Žinoma, tokie reikalavimai ne vieną PLB valdybą liečia. Jie liečia visus bendruomenės veiksmus su valdybomis ir tarybomis. Liečia ir apylinkes ir kiekvieną bendruomenės narį. Niekas ir nesiekia, kad PLB valdyba išskiltų į tokį vienetą, kurio direktyvų užtektų visiems bendruomenės uždaviniams įgyvendinti vienu ypu ir kad viskas vyktų, kaip sviestu patepta.

O vis dėlto, galima gi išreikšti viltį, kad "bendruomenės reimai" bus stengiamasi pripildyti realiu ir gyvenimišku turiniu. Galima gi tikėtis, kad ne kartą išryškintų ir vis teberyškinant ir tebekartojant Lietuvių Chartos įpareigojimus, kas nors imsis iniciatyvos ir įvilks tuos įpareigojimus į konkretnes formas.

Valstybiniam gyvenime vadovaujamasi vyriausybės išleis-tais įstatymais. Jie jau ir taip konkretūs ir gyvenimiški. Bet vistiek jų įkandin tuoj seka — įstatymui vykdyti taisyklės. Kad ir ne valstybinio, o tik bendruomeninio gyvenimo formomis galime vadovautis, bet tos formos negali būti per daug palaidos, be bendros sąsajos, be bendrai priimtinos telių ir sugestijos.

Nebūtų reikalo graudentis dėl bendrybių, kurios esmėje yra teisingos ir nediskutuotinos. Bet stebint kitų tautybių bendruomeninį gyvenimą, jų laimėjimus ir formas bei rūmus, kuriuose jos ugdo turinį ir vykdo savo uždavinius, atsiranda nuodėmingos mintys, kad mes vis dar nepajėgiame atsiplėsti nuo romantikos, nuo jaja užkrėstos retorikos. O tokia atmosfera vyraujant net nedrasu kalbėti apie tokius kitų tautybių bendruomenių užmojus, kaip taupymo-skolinimo kasas ir jų sąjungas, kooperatives bendroves, bendruomeninius ar tautinius namus, vasarvietes su sklypais stovyklavietėms, apskritai, apie tuos ūkiško gyvenimo reikšinius, be kurių pagalbos vargu ar išspręstume tautinės kultūros ugdymą, lituanistinį švietimą, knygos ir laikraščio rėmimą ir kovą dėl tautos laisvės ir Lietuvos nepriklausomybės — visa tai, apie ką taip gražiai kalba Pasaulio Lietuvis savo vedamajame. Gal tai ir atrodo prozaška, gal net "nekultūringa" taip kalbėti? Ką gi dabar padarysi.

St. Barzdukas to paties biuletenio 147 psl. savo straipsnyje "Bendruomenė kaip susiorganizavimo forma" sako, kad "tautinė išieivijos lietuvių bendruomenė nestovėjo vietoj, nes nuolat brendo ir turėjo eiti kartu su gyvenimo reikalavimais".

Ką gi reikėjo įrodyti.

(j. č.)

PL BENDRUOMENĖ IR MOTERYS

E. ČEKIENĖ

Kur yra PLB moterys? -- klausia S. Prapuolenytė Pasaulio Lietuvių, rugsėjo mėn.

-- Kodėl taip yra? Lietuvės nedėvi pudros, kaip ir daugelis Azijos kraštų moterų, jos nevaikščioja savo vyro šešėlyje, nedrįsdamos ištarti jo vardo, kaip tebedaro daugelis moterų Indijoje. Lietuvės moterys gyvena laisvuose kraštuose. Joms prieinamas aukštasis mokslas. Įstatymai jų žmogaus teisių nevaržo. Jos gali užimti bet kurio postus organizacijose bei valstybės aparate. Kodėl lietuvių moterys laikosi pasyviai? -- klausia autorė ir kviečia kitus padėti išspręsti šią mįslę.

Išieivijos lietuvių nebuvo pasyvi anksčiau, kaip nėra ir dabar. Ji savo įnašą visuomet atiduodavo į bendrąjį lietuvių tautos gyvenimą pagal kiekvieno laikotarpio jai dedamus reikalavimus.

Įvairiais laikotarpiais lietuvių moteris susidūrė su skirtingomis tradicijomis viešame gyvenime, kurias ji pilnai atlikdavo, išnaudodavo.

Bet gi pavartę žmonijos istorijos lapus randame prirašyta begales vien vyrų vardų. Atrodo, jog moterų kaip nebūta pasaulyje. O tačiau jos darbavosi, plūso sau tyliai, kukliai, neįsėidamos į viešumą. Patyrinėję tuos istorinius įvykius, matome, kad labai dažnai jų priežastis buvo moteris.

Teko skaityti knygą, kurioje įrodoma, kad beveik už kiekvieno istorijos įvykio yra pasislėpusi moteris. Vyrų, sako, viską darę, bet moteris juos skatinančios.

Marija Pečkauskaitė vienoje savo paskaitoje kartą taip aiškino: "Senų seniausias įrašytas į istoriją įvykis jau rodo moterį turint didelės galios. Ir taip yra ant kiekvieno žingsnio. Rodos, viską daro vyrai, o tik pakrapštyk giliau, židrek ir bus kur nors beglūdinanti moteriškė, kuri viską judina, kuri turi didelės galios ant vyrų, kuri ir nedalyvaudama pati viešumos reikaluose, gali juos kreipti, kaip norėdama." (Pavasaris, 1927 m.)

Tai pripažįsta visos tautos ir tą tiesą išreiškia įvairiais nusistovėjusiais posakiais, patarlėmis. Prancūzai sako: "Ko nori moteris, to nori Dievas". Lenkų vyrai prisipažįsta: "Mes valdome pasaulį, o mus valdo moterys", o lietuviai labai negražiai tą moters galią nusako: "Kur velnias pats nieko nepadaro, ten kviečias bobą į talką". Arba, štai, kiek švelnesnis moters apibūdinimas: "Vyras, rods, yra šeimos galva, bet žmona yra kaklas -- ir toji galva židri ten, kur kaklas ją kreipia".

Išgilinę Amerikos istorijoje iškilusių vyrų darbus, randame taip pat jų įkandin veikiančias aktyvias moteris.

Jei pažvelgsime į pastatytus šiame krašte lietuvių židinius, ir čia rasime atsakymą, kad ne vyrai, bet kaip Dragus kartą vedamajame išsireiškė: "baltos lietuviškos skarelės pastatė lietuvių židinius ir išlaikė lietuviškas tradicijas".

Jos ir dabar veikia savo draugijose, kurių dauguma švenčia jau auksinį įsisteigimo jubiliejų, bet kur yra naujosios ateivės, ne skarelėmis galvas prisidengę, bet mokslo diplomais? Šiandien nebėra reikalo moteriai veikti

tik užsidarius namie, nes turime pilną laisvę ir teisę. O to dar neturi visų kraštų moterys. Pav., Ispanijoje ir Portugalijoje vyrai tiki savo žmonių sugebėjimais, pripažįsta, kad ir ji protu apdovanota, tačiau vadovaujasi tik savo galva. O viešumoje, net ir bankuose, sunku pamatyti moterį, nes sakoma, kad moteris, skaičiavimas ir pinigai yra nesuderinami dalykai, kai tuo tarpu JAV-se prie skaičiavimų matome tik moteris.

Australijos Mūsų Pastogė ne taip senai klausė: "Kur tie mūsų studentai?" Ir po tam tikrų samprotavimų prieina išvados: "Nejaugi jie tokie apklautę, tokie nejaunatviški, tokie surambėję, kad jiems nerūpi blogai sustvarkęs pasaulis, nei dvasinio gyvenimo problemos, nei englama tėvynė kartu su visu ketvirtadaliu pasaulio? Nejaugi jie šiandieną suspėjo pasislėpti už būsimų žmonių sijos?"

Tai gi, ir čia įtartina sijos galia, bet, kad tie sijosai nebedaro jiems teigiamos įtakos, peršasi išvada, jog jie yra daugumoj nelietuviškd arba lietuviatės

be aukštesnių idealų.

Klausiant, kur moterys Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, kyla klausimas, kur aplamai šių dienų lietuvių moterys, kurių atskiruose klubuose susibūrę tik labai mažas skaičius, o jų laukia ne tik LPB-nė, bet ir kiti platus visuomeninio darbo laukai. Juk moterys turi daugiau nei vyrai įgimto socialumo ir visų reikalingų bendram darbui savumų: idealizmo, tolerancijos, kuklumo, pareigos jausmo ir besąlyginio pasiaukojimo siekiamam tikslui, kai tuo tarpu vyrų, kar-tais ir ilgai visuomenėje laikytų idealistais, pasitaiko, kad po kiek laiko įsysteli netikėtai viešumon jo tikrieji siekliai -- karjerizmas ar partinis fanatizmas.

PLB-nė yra sukurta kaip tik ant tautiškų idealų pagrindo ir todėl, kad jos per eilę metų išaugęs jau didelis pastatas nesubyrėtų "kad tų lietuviškųjų rankų ir lietuviškųjų širdžių kiekis čia nemažėtų" (PL 142 psl.), moterų įsijungimas į šią organizaciją yra būtinas ir skubus. Bet, kodėl jos vis dar abejingai židri į PLB, priežasčių reikėtų ieškoti giliau, aptariant moterų organizacijų ir PLB veikimo būdus ir sieklus.

AR RESPUBLIKONŲ PARTIJA

SUŽLUGS?

K. S. KARPIUS

Remiantis praeities patyrydžiais, galima tikrinti, kad ne.

Prezidento rinkimus pralaimėjus dideliais nušimčiais balsų, pralaimėtojai ir jų rėmėjai savo tarpe susibara, daro vieni kitiems priekaištus, o iš opozicijos pusės stengiamasi pranašauti, kad pralaimėjus partija jau sužlugta, baigė savo gyvenimo dienas.

Ir respublikonų vadai savo tarpe suvedinėja sąskaitas. Senat. Goldwateris, nežiūrint jam daromų priekaištų, skelbiasi būsiąs partijos vadas iki kitų rinkimų. Kai kurie vadovybės numato pakeisti Nixonu. Jis savu keliu imasi rimtų žygių partijos stiprinimui, būdamas dar pačiame amžiaus ir energijos pajėgume.

Žvelgiant į prezidentų rinkimus šiame šimtmeityje, nuo 1901 iki 1964, respublikonų partijos prezidentų buvo septyni, demokratų -- penki.

1900 metais išrinkus respublikoną McKinley, jį nužudžius sekė kiti du respublikonai: Teodoras Rooseveltas ir William Taf-tas, iki 1912 metų.

1908 metais respublikonai susiskaldė, kai konvencija kandidatų išrinko Taf-tą, atmesdami prezidentavusį T. Rooseveltą kitam terminui. Teodoras Rooseveltas buvo toks griežtas politikos vyras, kaip dabar Goldwateris. Jis skelbė: "Kalbėk su priešu mandagiai, bet turėk už nugaros rankoje baslį". Jo politika daugeliui nepatiko, tai gi konvencija nominavo Taf-tą, kuris ir buvo išrinktas.

Kai atėjo 1912 metų rinkimai, Rooseveltas įsteigė trečią partiją, kandidatavo, gavo daugiau balsų negu Taf-tas, bet paskirai jiedu gavo mažiau už demokratą kandidatą -- ir prezidentu liko Wilsonas. Jis tarnavo iki 1920 metų.

1921 metais prezidentauti vėl stojo respublikonas Harding. Po jo sekė paeiliui du kiti respublikonai: Coolidge ir Hooveris, iki 1932 metų.

Nuo 1933 metų iki 1945 metų prezidentavo demokratas F. D. Rooseveltas ir jam mirus 1945 metais, demokratas Trumanas, iki 1952 metų.

1953 metais vėl atėjo eilė

27,426,000 balsų, Landonas (R.) -- 16,629,000.

1940 metais Rooseveltas gavo balsų 27,243,000, Willkie (R.) -- 22,303,000.

1944 metais Rooseveltas gavo balsų 27,602,000, Dewey (R.) -- 21,970,000.

1948 metais Trumanas (D.) -- 24,105,000, Dewey (R.) -- 21,970,000.

1952 metais Eisenhoweris (R.) -- 33,936,000, Stevensonas (D.) -- 27,314,000.

1956 metais Eisenhoweris -- 35,585,000, Stevensonas -- 26,031,000.

1960 metais Kenedy (D.) -- 34,226,000, Nixonas (R.) -- 34,108,000.

Dabar. Johnsonas (D.) -- apie 42,000,000, Goldwateris -- apie 26,200,000.

Tai, kas atsitiko respublikonų partijoje 1912 metais, kai susivaržė du savi kandidatai -- T. Rooseveltas su Taftu -- galima pranašauti demokratų partijai 1968 metais. Tada Johnsonas dar galės kandidatuoti antram terminui. Bet, kaip žinome, šiais rinkimais senatoriaus vietą New Yorko valstijoje laimėjo didžiausias Johnsono konkurentas Robertas Kenedy (žuvusio prezidento brolis), neturės kantrybės laukti 1972 metų, kad kandidatuoti į prezidentus. Kai tik buvo paskelbtas jo laimėjimas senatoriaus posto, spaudoje netrukus pasirodė žinios, kad Robertas Kenedy bus sekantis kandidatas į prezidentus -- jam plačiai durys esą atidarytos. Jis to trokšta, to nori jo jauni draugai -- ir jis to sieks. Jis veržėsi į viceprezidentus, bet Johnsonas iš anksto tam užkirto kelią.

Tarp Johnsono ir Kenedy vyks atkaklios lenkty-nės, jei tik per sekančius ketveris metus nieko ypatingo neįvyks, kas pakeistų sąlygas ir dalykų eigą. Jau dabar pranašaujama, kad Kenedy Senate bus prezidentui Johnsonui aštri asaka... To galima tikėti iš vyro, koku jis pasirodė šių rinkimų metu.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA CHICAGOJE

š. m. lapkričio mėn. 21 dieną švenčia

KORPORACIJOS 42 M. SUKAKTI

Maloniai kviečiame šventėje dalyvauti korporantai(ės), kitos organizacijos ir studentų organizacijos (su spalvomis) ir lietuvių visuomenė.

Šventė vyks šia tvarka:

10 val. — pamaldos už žuvusius ir mirusius korporantus(ės) Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų — mirusių korporantų pagerbimas — kapų lankymas. 7 val. 30 min. vak. iškilminga

sueiga — jun jorų kėlimas į sen jorų ir vaisės puošnioje Club Boston salėje (3457 West 26th St.), grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui.

Vietos užsakoma pas kol. M. Šimkų 9-3 ir 5-8 val. tel. CL 4-7450.

Įėjimas — studentams \$3.00, visiems kitiems \$5.00.

Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje Valdyba

AKIMIRKOS

Abejonės apie išganymus

BRONYS RAILA

Ne viskas M. Krupavičiaus salomėjiskoje studijoje yra tik fantazijos ir keisčiausi teigimai. Tai būtų nenormalu, nes juk paprastai gyvenime nėra taisyklės be išimties.

Tos išimties būdu, be abejo, per stebuklą radau ten vieną visai teisingą principą: "... ne tik ja, bet ir visus žmones vertindami, turime vertinti juos jų realioji tikrovė, o ne ištraukus juos iš sąlygų ir aplinkos. Tos taisyklės dažnai kritiku ir vertintųjų nesilaikoma ir dėl to padaroma daug klaidų ir neteisingų sprendimų. Dėl tų taisyklių nesilaikymo ir Salė daugelio pristatoma kreivame veidrodyje, karikatūriškai, neteisingai..."

Ši Krupavičiaus nusakyto dėsno, arba "taisyklių" pradžia yra neabejotinas išminties šedevras. Gal tik truputį kenkia vienas loginis bei stilistinis trūkumėlis, kur kalbama apie "realią tikrovę". Tai juk reiškia "tikrą tikrovę", nelyginant "sviestuotą sviestą". Tikrovė gi ir yra tai, kas tikra, realu, - negali būti netikros, arba nerealaus tikrovės.

Galėčiau pilnai prisidėti ir prie logiškos Krupavičiaus taisyklių išvados, jog "dėl tų taisyklių nesilaikymo Salė daugelio pristatoma kreivame veidrodyje, karikatūriškai, neteisingai".

Kaip tik dėl to mūsų gerbiama vertintojai šitaip ir atsitiko. Savo Salės gyvenimo paskutinius 15 metų Mikas išrovė iš "realios tikrovės". Ištraukė ją iš realių sąlygų ir realios aplinkos. Nuvalė ją nuo jos realios ideologijos, jos tikrųjų įsitikinimų ir veiksmų. Galų gale iš pagrindų perdribo jos asmenybę, perpiešė jos nuotykius, darbus, žygius ir net sielą.

Negi galima tikėtis, kad po tokių stebukladariškų užmojų ir padarinys išeitų kitoniškas, kaip tik kreiviausiam veidrodyje, pasibaisėtinais falšyvas, karikatū-

riškas, neteisingas? O moralė iš to paprasta: jeigu išskeli dėsni ir nustatai taisykles, tai reikia jų ir pačiam laikytis.

Šešios ilgos "Draugo" atkarpos mane įtikino, kad svarbiausias M. Krupavičiaus tokio salto mortale motyvas buvo - Religija, Katalikų Bažnyčia, Salomėjos grįžimas prie Gerojo Tėvo sosto. Tai būtų labai gražus ir rimti motyvai savo srityje ir savo vietoje. Ypač jeigu jie būtų tikrai tikri.

Šiems motyvams savo studijoje jis skiria daugiausia eilučių ir įrodinėja juos savo žiniomis, liudininkų pagalba, kiekvieno įmanomo ir neįmanomo būdu. Tai turi pastanga paklydusios avelės išganymui ir gal paruošiamasis tarpinis šios kankinės beatifikacijos. Tik man vis dar nelabai aišku, kokia iš to būtų prasmė ir nauda lietuvių tautos laisvės koncepcijai ir kodėl būtinai reikalinga ta proga visu atkaklumu įrodinėti, kad Salomėja Nėris buvo viena iš atspariausių bolševizmo priešininkų ir visą laiką tik kitų niekadėjų bei "socialistų šeimos" "auka".

Kiek galima trumpindamas šią religinę, mano nuomone, ne pačią esmingiausią temą apie Salomėjos politinį, ideologinį ir literatūrinį raudonumo vieškelį, čia norėčiau išskirti ir pakomentuoti tik keletą M. Krupavičiaus motyvų bei "faktų".

Jis atvejų atvejais teigia, kad Salomėja per savo gyvenimą vis "viena koja stovėjusi katalikuose"... Vis gerai nesuvokdama, kokia iš to būtų labai didelė garbė ateitininkams, katalikams ir Bažnyčiai, aš žymiai kategoriščiau irgi turėčiau pagrindo tvirtinti, kad Salomėja bent jau nuo 1930 metų pabaigos "sugriovė altorių, kur melstasi amžiam".

"nueitą kelią nulaužė kaip vyšnios išdžiūvusią šaką", "ir tiltą į praeitį visą sudegino". Ateidama į "Trečią Frontą", kur ją gavau progos arčiausiai ir atviresniausiai pažinti, ji katalikų bažnyčioje nebebuvo palikusi ne tik ne vienos kojos, bet net batukų ir kojinių. Man pačiam gaila ir kartu gaila Krupavičiaus, bet, deja, toks buvo nesmagus faktas.

Mykolas liudija ateitininkų "Šatrijos" korporacijos laikų Salomėjos draugo I. Malėno žodžiais, esą "... dar 1931 metais ji tikėjusi Dievu"... Liudininkui gal taip norėjosi manyti, bet ypač tais metais taip nebuvo. Jeigu ir agnostikas Albertas Einšteinas prileido "Supreme Intelligence", savo rūšies Dievo, kosmoso tvarkytojo galimybę, galbūt galėjo kokią savotišką dievybės idėją dar turėti ir Salomėja, - tačiau tik ne katalikiško Dievo. Priešingai, tais metais ji aktyviai jį neigė ir skelbė tokią prietarų kovą.

Krupavičius savo rašinyje nemini, bet aš jau minėjau, kad ir sekančiais 1932 metais, vargo prispausta, atkviesta į šv. Kazimiero leidyklą pasikalbėti dėl vertimų, poetui kunigui Mykolui Vaitkui ji pirmiausia pareiškė, kad nepriimanti iš katalikų jokios pagalbos, jeigu jie bandysią ją atversti į katalikybę.

Ta pati gija eina ir toliau. Štai civilinės sutuoktuvės su Bernardu Buču išvyko į Paryžių baigiantis 1936 metams, penktos arondismento merijoje. Niekas jiems nedraudė, nė pats Bučas, tuoktis Lietuvoje, katalikų bažnyčioje, kaip tada pas mus legaliai ir tebuvo įmanoma. Bet ji pasirinko "bedievišką Paryžių", kur valstybė laiko legaliomis tik civilines sutuoktuves vietos burmistrų įstaigoje. Tačiau Krupavičius vistic "žino", kad tos civilinės sutuoktuvės "... joje kėlė nerimo ir skaudino širdį" (!). Priešingai, Salomėjai tai buvo natūraliausias, savaime suprantamos ir primygtinai norėtos sutuoktuvės. Jos nekėlė jokio nerimo ir visai neskaudino širdies, o greičiau tik džiugino. Tati pats mažiau jos laimingame veide su jaunamartišku pasididžiavimu, vėliau susitikęs ją su vyru ir kalbėdamasis Lietuvos pasijuntinybės Paryžiuje priėmimo metu. Kam išsigalvoti tokias vaikiškas legendas?

Vėlesni "religiniai" Salomėjos nuotyčiai man nebežinomi, nes niekada daugiau neteko progos ją susitikti. Tačiau ir po to, vėliau, nė karto nepavyko nei girdėti, nei atsistitinkai iš daugelio bendrų pažįstamų patirti, nei skaityti prieškarinėje spaudoje, nei aptikti nors mažiausių pėdsakų jos raštuose ir poezijoje, kad ji nors pusę kojos būtų įkėlusį į katalikų bažnyčią. Ji galėjo su daug kuo protpalais kalbėti apie Dievą ir religiją, - bet tai dar jokia koja.

Krupavičius, aišku, žino daugiau, - jei ir ne pats tiesiogiai, tai iš kitų girdėjęs. Pvz., jis mini ir Vakarų atvykusio partizano J. Lukšos - Daumanto pasakojimą,

Č. Janušas

Dubysa

esą "Salė parvyko iš Rusijos išsiblaiviusi iš raudonojo svaigulio"... Kad jau per daug visoki liudininkai ir memuaristai mini jos daugybę "išsiblaivimų" dar gerokai prieš karą, ir sovietų okupacijos pradžioje, ir per karą! Gi Lukša štai kalbėjęs dar apie vieną "išsiblaivimą", jau po karo. Daugiau negu abejotina, ar liudininkas turėjo tiesioginių kontaktų su "Sale" (bent jie dar niekur autentiškai nebuvo užregistruoti, jokių pėdsakų apie juos nėra). Jeigu ir būtų kiek teisybės, tai vis dėlto tati rodytų, kad Salomėjos raudonasis svaigulys buvo gana ilgokas, išsilaš penkiolika metų.

Ir "išsiblaivymas" prasidėjęs tik gal pusmetį prieš mirtį...

Pagaliau, savo "įrodymų" seriją M. Krupavičius užbaigia tikra H bomba.

Salomėja grįžo į gerą kelią! "Salė abiem kojom atsisoto katalikybėje"! Jis rašo: "Iš tikrų šaltinių sužinojau (tie šaltiniai man žinomi), kad Salė, išvykdamas į Maskvą operuotis, Lietuvoj atliko išpažintį ir priėmė šv. Sakramentą". Todėl jis giliai tikėjosi, kad "Salės siela nebus uždarytos durys prie Teisingojo Tėvo ir Gerojo Tėvo sosto".

Tikėti be priekaištų Teisingojo Tėvo sosto intencijomis, jeigu jau taip gražiai įvyko, galime ir mes. Deja, kiek sunkiau būtų iš karto patikėti Krupavičiaus liudijimais ir jo "tikrais šaltiniais". Pirmiau juos dar reikėtų iš visokių "pagrindų", iš kitų šaltinių ir kitų liudininkų patikrinti; po to, dar kartą patikrinti ir suderinti.

Aš labai apgailėstauju ir nuolankiai prašau man atleisti, jeigu kvestijonuojau mūsų pirmojo liudininko patikimumą. Bet kaip gi kitaip galėčiau daryti, koku pagrindu begalėčiau pasitikėti jo žodžiais, kuomet visoje salomėjiskoje studijoje buvo tiek fantastiškų "pagrindų", tiek painiojimų, prasimanymų, tokių griediškių Salomėjos ideologijos ir ypač jos politinės laikysenos "išaiškinimų", apie ką tebėra toks tančiai gyvų liudininkų, žinančių, jog taip aiškinti yra melas, jeigu ne beprotybė. Tai net daug blogiau, negu jo seniau "Drauge" išspausdintuose šaunuose atsiminimuose apie "liūdnuosius gruodžio 17 d. perversmo įvykius"...

Neginčytina, kad Krupavičius stengėsi pateikti kiek galima daugiau įrodymų apie Salomėjos katalikiškumą. Bet per daug įrodymų ir cholerikos dažnai sugadina net teisingą bylą. Savo įstabiais težėms ir "tikriems šaltiniams" kviesdamas dar daugiau liudininkų, jis mano, kad Lietuvoje "pasiliko tokių, kurie Salę gerai pažino, suprato jos klystkelius ir dovanų, kaip dovanų ir Dievas"...

Prileidžiu, kad Krupavičius per savo ilgą ir nuotykingą gyvenimą turėjo daug patyrimų ir kad todėl jis labai daug žino. Bet kad jis žino, jog "Salei jau ir Dievas dovanų", tai mane tokia žinojimo gausa šiek tiek pritrėkė. Stačiai per daug! Iš anksto žinoti ne tik šlapus, bet ir Anapus galybių nuosprendžius retas kas siekiasi. Tokį supertikrą pra-

matymo šaltinį net Romos kardinolai vargu aprobuotų. Ir tai visą Salomėjos beatifikacijos bylą gerokai gadina.

Nebent Palemone ar kur kitur netrukus ims rodytis neginčytini stebuklai.

Nežiūrint "trečiafrontiškos" jaunystės, nesu toks netikėlis, kaip gal vienam kitam atrodo, jeigu kitaip nebegalima ir kitaip nebuvo, mieliausiai patikėsiu, kad galgi Salomėja, skubiai plintančio vėžio ligos iškankinta ir nujausdama neišvengiamą mirtį, paskutinėmis dienomis prieš išvežant ją į Maskvą operacijai, slapta atliko katalikišką išpažintį, susitaikė su Viešpačiu, taigi vėl abiem kojom atsisoto katalikybėje. Be abejo tam tikra prasme tai būtų buvęs puikus Viešpaties smūgis Marksui, Leninui ir Stalinui. Negi kas atsisakytumuo tokio malonumo?

Krupavičiaus iškeltas svarbus nuotykis ir ypač jo teologinis aspektas mane labai sudomino. Gal ir dėl to, kad tos studijos autorius yra prelatas, kokią savaitę galvoju, kitą savaitę skaitinėjau u. Jesnų žinovų mintis, trečią savaitę per kelias valandas turėjau malonios progos smulkiai tuo klausimu išsikalbėti su vienu mokytų lietuvių jėzuitu (laiko turėjau kaip vandens, nes atostogos). Bet visos išvados buvo lindnos ir ne Krupavičiaus diagnozės naudai.

Asmuo, penitentas, religinėje plotmėje šitaip gali išspręsti ar bent mėginti spręsti savo sielos, savo viso gyvenimo problemas. Katalikų kunigas gali rasti užtenkamai pagrindo tokiame asmeniui visais būdais padėti. Bet galutinį išganymą ar "dovanojimą" atlieka aukštybių Viešpats, kuris, kaip tikima, respektuoja savo žemiško atstovo rekomendaciją. Tie sprendimai yra grynai religinio charakterio. Jie neliečia, pvz., to asmens politinių pažiūrų, kur jos nesikerta su religija, jo politinių ar kriminalinių nusikaltimų žemiškiems organams ar asmenims, kurių jis nebegali atitaisyti, ar tokių veiksmų, kaip valstybės išdavimas, šnipinėjimas, dezertyravimas iš karo lauko etc. Dažnas mirčiai nusmerkta žmogžudys, plėšikas, valstybės išdavikas, šnipas, jeigu yra tikintis, gauna visus sa-

vo religijos patarnavimus. Tai padeda ar gal net pakeičia jo sielos likimą įvairiuose daug departamentuose, bet nepakeičia jo, kaip nusikaltėlio, išdaviko ar šnipų įgyto "statuso" valstybės atžvilgiu ir žmonių bendruomenėje. Latras gali būti išganytas, bet tai nereiškia, kad to latro niekada ir nebuvo.

Pagaliau, katalikų religijos išpažintis turi savo griežčiausią paslapty, kurią atlikęs kunigas neturi teisės nieko niekam išpasakoti, net jeigu tai būtų ir jo geriausias draugas M. Krupavičius. Bet šis, va, jau viską žino...

Toks Salomėjos Nėries, kaip į komunizmą perėjusios poetės ir kai kurių labai skaudžių bei rimtų politinės prigimties veiksmų vykdytojos likimo ir įvertinimo surišimas su Bažnyčia, religija, jos paskutine išpažintimi ir jos absoliucija (jeigu taip tikrai ir būtų buvę), vargu yra labai naudingas tiek lietuvių tautai, tiek katalikų Bažnyčiai.

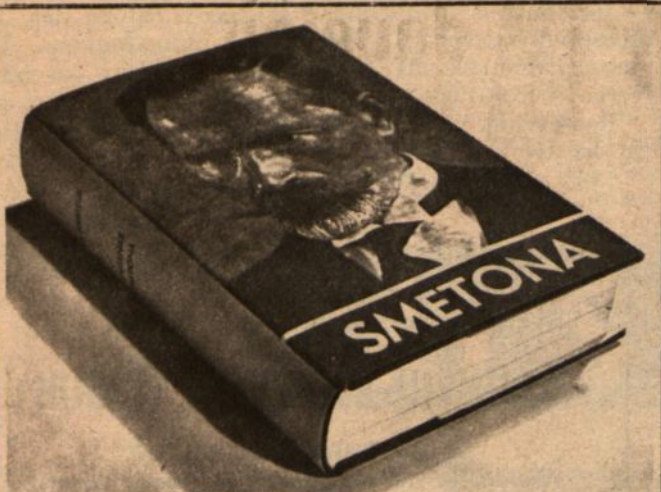
Žiūrint politiškai, tautiškai ir rezistentiškai, jis yra keistas nesuapratimas, liguistas tikrovės klastojimas ir visiškos anarchijos skleidimas.

Vargu jis būtų teisingas ir sveikas net teologiškai, kur tačiau aš pretenduočiau turės dar mažiau žinojimo, negu Krupavičius apie literatūrą ir komunizmą.

ŠACHMATAI

● IGNAS ŽALYS spalio 12 d. laimėjo Quebeco provincijos p-bes su 5:1 tš. ir gavo teisę žaisti Kanados uždarose p-bėse tarp 10 geriausių Kanados šachmatininkų, kurios įvyks 1965 m., Vancouveri.

● Š. A. LIETUVIŲ indiv. šachmatų p-bės įvyks Chicagoje lapkričio 27-29 d.d. Dalyvauti kviečiami visų klasių šachmatininkai. P-bių vadovas Vladas Karpuška, 3622 W. 71 Street, Chicago, Ill. Dalyviai bus aprūpinti nakvyne. Nugalėtojams žadama padengti kelionės išlaidas. Įsirašymo terminas lapkričio 15 d. Nugalėtojai skiriama simbolinė Lietuvos dovana, įsteigta Dr. B. Kalvaičio ir prof. Končiaus.

ANTANO SMETONOS
MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siuntinėjamas prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima įsigyti prisiusintus 10 dol. Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui. 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

• Pinigų taupymui nereikia vaiznėti. juos galite atsijsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIUS KOPLYČIOS

Avangardinis teatras

Beatricės Kleizaitės-Kerbelienės paskaita LB Kultūros Klube Bostone

Viena iš paskutinių moderniosios dramos šakų yra taip vadinamas Absurdo Teatras. Aš nesijaučiu esanti jo apaštale ir nenoriu įtikinti jo tiesa ar klaidingumu, o vien tik daugiau ar mažiau apibūdinti jį ir, jeigu man pavyks, -- išaiškinti.

Pavadinimas šiai teatro krypčiai buvo duotas Martin Esslin, parašius jam tuo pat vardu knygą, bet ar jis tinkamas, leisti na ir suabejoti. Jisai sako, jog absurdas iškilęs žmogui praradus gyvenimo vertybes. Jis mano, kad mes Dievą praradome. Kada? Sako, kad religijos silpnėjimas jau seniai prasidėjęs, tik iki antrojo pasaulinio karo jis buvęs maskuojamas kita savotiška religija, kaip nacionalizmas, fašizmas ar kita totalitarine santvarka, kuri karo pasėkoje tapo išblaškyta. Albert Camus visai ramiai pastatė klausimą: jeigu gyvenimas nustojo savo prasmės, tai kodėl nenusižudyti? Ir Esslin remiasi Camus pažintromis. Žmogaus atsisakyrimas nuo pasaulio iššaukia absurdo jausmą. Bet ar tai reiškia, kad jau visas pasaulis tapo absurdu? Jeigu taip būtų, tai kam ir dėmesį j tai kreipti? Jeigu žmogus prarado mąstymo jėgą, tai absurdo pasaulis turėtų būti tylus, nebūtų ir teatrų su vienokiais ar kitokiais veikalais, nes absurdas reiškia neharmoningumą, nesiderinimą su žmogaus galvose, vienu žodžiu, neturėjimą prasmės.

Esslin savo knygoje duoda kai kurių "absurdininkų" biografijas, kurios daugiau tinkamos psichologo užrašų knygelei, negu žmogų besidominčiam teatru, bet tos biografijos parodo, kad dauguma iš šių autorių turėjo labai nenormalų gyvenimą: bėdų, pagėgėlių, nusikaltėlių, išsigimėlių ir pan. Ir kas čia nuostabaus, jeigu šitie žmonės rašo neįprastus veikalus ir atvirai sako, kad medžiagą jie ėmė iš savo asmeniško gyvenimo? Bet tai nereikia, kad teatras sukurtas keistų individų turėtų būti vadinamas Absurdo teatru.

Nesigilinant į autorių biografijas, norėčiau apibrėžti šią naują kryptį dramoje, nežidrint, ar jai duotas vardas yra tinkamas, ar ne.

Žmogaus generacijoms vienai nuo kitos atskirti duodame 30-40 metų laiko tarpą. To negalima pritaikyti meno šakose, į jas

įterpiant ir teatrą. Čia jauni balsai greičiau išgirstami, bet daug greičiau ir pamirštami, dažniau keičiasi paveldėtojų eilės. Nuo šio šimtmečio pradžios teatre praėjo visa eilė bandymų, bet dabartinis teatras, pradedant po antrojo pasaulinio karo iki šiandien, yra konservatyvus. Nuo 1880 iki 1930 yra laikas, kuris atities teatro istorikų bus laikomas "bandymų amžium", eksperimentiniu laikotarpiu, tikruoju "avant-garde". Tais laikais teatro apimtis buvo išsiplėtusi iki tolimiausių ribų, o kartais net peržengdavo jas. Mikroskopinis žmogaus tyrinėjimas buvo pasiektas Austin Strong's veikale "Vaidinimas be vardo", kuriame scenovaizdis atvaizdavo žmogaus galvos vidų. Strindberg ir Cocteau rašė veikalus tik su vienu kalbančiu veikėju. Hauptmann'as pirmasis scenon įvedė socialinę revoliuciją, o ovokiečių bei rusų dramaturgai išleido veikalus su veikėjų sąskaitu iki 8000. Ekspresionistai naudojo fantastines priemones žmogaus sielos atvaizdavimui, kad naturalistai buvo susirūpinę kuo daugiau priartėti prie gyvenimo tikrovės; varginosi dėl nesamos ketvirtos sienos, (vienas režisierius, kad pakėlus veikalo lygį ir išgavus nesamos sienos iliuziją, įtaisė grotas su ugnies liežuviu prie rampos). Yet's norėjo, kad jo eilutės veikalai būtų atliekami ant kilimo, gyvenamam kambariui. Max Reinhard pastatė naują versiją "Jederman'o" ant Salzburgo katedros laiptų, tokioj kolosalinėj skalėj, kad aktorius teko patalpinti apilinkinių bažnyčių bokštuose, gi vieną iš jų taip toli, kad jo šaukimo garsas atėjo 5 sekundėmis vėliau negu kitų. Craig troško tikrojo grožio teatre, kai tuo tarpu mechanikai tenorėjo vien mašinerijos, netgi aktorių kostiumai valdavo žmogų panašų į mašiną, o kartkartėmis apsieidavo ir be aktoriaus, jį pavaduodavo elektros varomos figūros. Dadaistai įvedė naują teatro formą, kurion įjungė daiktų mėtymą į žiūrovus. Atsirado visa eilė "izmų": Ekspresionizmas, Impresionizmas, Simbolizmas, Dadaizmas, Konstruktyvizmas, Teatralizmas ir t. t., ir nenuostabu, kad visa tai buvo bent kartą bandoma. Pav., arenos teatras, kuris šiandien daugelio yra laikomas didele vilti-

mi ateityje, jau veikė prieš 40 metų, kuomet Brecht'o veikalai buvo atliekami bokso ringuose. Šiandien Genet, rausdamasis žmonijos padugnėse, seka liniją, kurią buvo paėmęs Wedekind. Ir Ionesco papūginės miesčioniškos būtybės jau buvo scenoje visame savo stiprume 1921 m. Cocteau veikale "Jaunavedžiai Eifelio bokšte". Tuo nenorima paneigti arenos teatro, bet negalima pripažinti jiems naujoviškumo bei originalumo idėjos, kurią mes taip vertiname. Tikrais originalumas slypi unikume, individualiai, kiekvieno menininko atsinešime į pasaulį bei jo išgyvenime. Bet šios rūšies originalumai retai tampa vienlaikių pripažinti. Originalumas, kurį mes pripažįstame, yra daugumoje paviršutiniškas ir gana dažnai trumpalaikis.

Pažvelgus į teatro istoriją, galime stebėti, kad praeityje buvo dvi išskirtinos veikalų grupės, pasiilkusios ilgam laikui. Viena jų sudarė tikrai geri dramaturgai, kitą grupę sudarė mokyklos ar naujos krypties dramaturgijoj dalis, nežidrint kokios vertės ji bebūtų, jie buvo saviti tam tikru laiku ir tam tikroje vietoje, (pav. Georg Buechner tebėra vienintėlis išskirtinas autorius 19 šimtmečio pradžioje, išsiskyręs vien tik su 1 ar 2 veikalais.) Mažesni dramaturgai, neturėję laimės tapti kurios nors mokyklos ar krypties dalimi, buvo greitai pamiršti.

Pakutiniu laiku dramos stiliai taip greitai keičiasi, kad dauguma bandymų neturi laiko net prigyti ir tai gana greitai laiku užmirštami.

Pokarinės kartos turi pilną teisę išreikšti savo nusivylimą gyvenimu, pamatę, kad karas jokios naudos neatnesė, o tik išstūmė žmones iš normalių gyvenimo vėžių, į kurias ne taip lengva atgal grįžti. Po I-o pasaulinio karo gyvenimas virto džunglėmis. Charlestonas davė atsakymą Nuniokiotai Šaliai. Teatre užviešpatavo satyra, savo taikinį pasirinkusi visa, pradedant valdžios galvomis, pereinant per miesčionią, paprastus darbo žmones ir ateinant iki "Pono Nulio", neheroiško veikėjo Elmer Rice "Skaičiavimo Mašinos". Tema -- chaosas. Veikėjai daugiau manikėnai, negu žmonės, jie retai turėdavo vardus, o buvo vadinami: mašinistas nr. 5; 600 svarų ir pan. Teatras savo uždavinį pasirinko mieliau šokiruoti žmones, negu suteikti jiems pramogą. Tai buvo Dadaizmo amžius. Kokia tai nesąmonė, galima pamatyti iš šių pavyzdžių: Viena Dada poema, susidedanti iš 60 eilučių ir kiekvienoj eilutėj po 10 žodžių ir kiekvienas žodis "prakeikimas". Arba, Cocteau "Orpheus" šaukia: "Mes turime numesti bombą! Mes privalome sukelti skandalą! Mums reikia vienos iš tų audrų, kurios išvalo orą. Yra tvanku, žmogus nebegaali daugiau kvėpuoti"... Gi Brecht veikale "Baal" 2 veikėjai: Bolleball ir Gougou, paloše kortomis iš savo sielų, bastosi po sceną, ieškodami vietos savo puslėms palengvinti, po kurio laiko nusprendžia, kad tai gana tinkama vieta, na ir jie čia atlieka savo norus. Jau neminint "stipresnių" pavyzdžių, gauni pasibaurėjimo, smurto ir nusivylimo įspūdį. Tokie nuotaikos mene, tai pinklės vilioja isteriką bei melodramą. Tas ypač pasireiškė pas vokiečių ekspresionistus, kaip Georg Kaiser ir Ernst Toller. Šita isterija tęsėsi maždaug dešimtį metų, vėliau prasidėjo politikos teatro amžius, kur dramaturgai sceną pasirinko savo tribuną, iš kurios veikėjų lūpomis galėjo šaukti apie savo pačių pažūras į tuometines socialines problemas.

Su naujojo pasaulinio karo išsiveržimu pasikeitė ir teatro kryptis, perleidama nuo socialinių problemų į individo veiksmus, ir gana ilgai ten pasiliko, paukudoma savo laiką Machiaveliškosios doktrinos studijavimu: kiek geras tikslas pateisina priemones.

Pokarinis teatras koncentravosi į individą, kurio problema buvo jo neveiklumas. Dramaturgas vaizdavo žmogų nebekovojantį, nebesiekiantį įgyvendinti savo idėjų, bet paprastą tvarinį,

Algis Žemaitaitis ir Jurgis Jašinskas išpildo Al Eduard Albee "Žvėryno istorija" Bostono Kultūros Klubu parengime spalio 24 d.

B. Kerbelienės nuotrauka

sunkiai prispausta šeimos rūpesčių bei kamuojamą tuštumos jausmo. Vienintelė dramaturgui vertė, tai žmogaus individualumas bei jo santykis su kitais. Vien tai ir skiria abu pokarinius laikotarpius. Abi kartos skirtingos, bet ir savotiškai panašios ir atitinkami panašumai buvo ir teatre. Modernus dramaturgas, jaučias visuomenės dalis, apie jas ir rašo, jo veikėjų baimė ir nusivylimai yra jo nuosavė, o jeigu jis tikrumoje jais ir nesidalina, tai bent jiems prijaucia. Priešingai vyko 20-tuose metuose, kada kūrėjas, išsiskyręs ir jausdamas save aukštesniu, iš viršaus žiūrėjo į jo nekenčiamą pasaulį. Jo veikėjai

buvo priimti kaip simboliai gendančios visuomenės. Ponas Nulis ar bilionieriaus sūnus atmintini kaip idėja, bet 50-ųjų Willy Loman, Stanley Kovalski, net ir Becket valkatos yra tikri individai, Earl Rice "Skaičiavimo mašina" ir Arthur Miller "Pardavėjo mirtis" yra pavyzdys šių dviejų skirtingų pokarinių laikotarpių. Abu veikalai yra apie smulkias žmones, kurie tėra vos mažą dalelę didžiulės kapitalistinės mašinos. Abu vyrai paveikti savo gyvenimo aplinkos, jų elgesys suformuotas materialistinės visuomenės įtakoje. Nežidrint šių panašumų, abu veikalai labai skirtingi. Jau pats vardas -- Willy Loman -- pasako, kad tai yra žmo-

gus, bet Ponas Nulis -- ne. Milleris prie savo temos eina sugailesčiu ir užuojauta, gi Rice -- su pasibaisėjimu. Sekantieji Miller veikalai jau kitoki, pav. "All my sons", Joe Keller nesąžiningumas padaro jam stiprią ir naikinančią įtaką, kuri vėliau atsiliepia jo šeimai. Panašia tema puikiai išsireiškia ir italų Hugo Betti savo "Sudegusi gėlių lysvė", kur pagrindinis veikėjas politikas Giovanni stato politiką aukščiau žmogaus toli, kol jo jaunas sūnus nusižudo. Nieko inspiruojančio nebuvo likę jaunui kaip begyventi sudegusioj gėlių lysvėj, kurią tėvai padarė iš pasaulio.

(Bus daugiau)

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu. Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kažko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas. Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų. Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant. Jie ištikrųji turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų. Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer? Sekanti karta, kai eisit apsipirkti, pasiimkite šesiu bonkų dėžutę ar dvi. Išitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alus, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be muito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvas, mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINI SIUNTINI — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardų ekstra geros angliškos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. muitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedantį iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. muitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių angliško medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3½ jardų, viso 10½ jardų tik už

\$55.00 su Sov. muitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

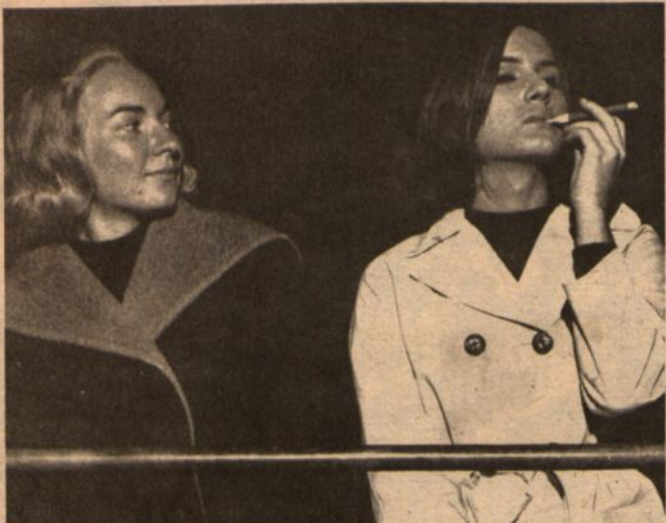
(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494.
GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

Scena iš Antrojo Kaimo vaizdelio "Kur nėra dūmų". Ramunė Jurkūnaitė ir Regina Stravinskaitė.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

SPYGLIAI DYGLIAI DETROITE

Labai malonu pažymėti, kad Detroitas šį rudenį išsiskyrė dažniais kultūriniais rengimais. Nesenai turėjome Ciurlionio Ansamblių, klasikinio baleto atstovus, o šį šeštadienį matysime lietuvių namuose **Antrąjį Kaimą**.

Nepraleiskime progos lapkričio 14 dieną, 7:30 val. Antrasis Kaimas pasirodys Lietuvių Namų scenoje su nauja programa.

Po vaidinimo šokiai, veiksmas.

Bilietai gaunami prie įėjimo. (am)

NEPAMIRSTAMAS POBŪVIS

D.L.K. Birutės Draugijos suorganizuotas spalio mėn. 31 d. graikų salėje pobūvis, sutrauktas iš 200 dalyvių, liks daugeliui ilgą laiką nepamirštamas ne tik lietuvišku vaišingumu, bet ir menine programa, kuria dalyviai buvo nustebinti ir sužavėti.

Meninę programą atliko Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas. Jau daug apie juos spaudoje buvo rašyta. Jiems nepagailėta ir gražių komplimentų. Beveik be išimties visų jie vadinami baleto šokėjais. Bet man atrodo, kad jiems teikiamas baleto šokėjų vardas nėra visai tikslus. nes jų šokis nėra grynai baleto, o greičiau išraiškos šokio ir baleto jungtis. Ta jungtimi jie ir išsiskiria iš gryno baleto ir iš gryno išraiškos šokio šokėjų atliekamų koncertų pobūdžio ir stiliaus. Ta jungtimi jie ir žavi kiekvieną žiūrovą. Stebinti jų šokį, matosi ne tik puiki mokykla, bet įgimtas talentas. Ir šiame birutiniškių suorganizuotame pobūvyje, nors nebuvo orkestro, tinkamo apšvietimo ir tinkamos scenos (todėl tris šokius teko šokti vidury sa-

Turėjau progos su Violeta ir Jaunučiu, pasikalbėti. Jie labai džiaugėsi pobūvio dalyvių kultūringa laikysena ir pasisakė rengia visiškai naują programą, kuri užtruksianti apie pusantros valandos. Siūlyčiau ne tik Detroito, bet ir kitų lietuvių kolonijų organizacijų vadovams turėti tatau galvoje.

Bendrai, pobūvis buvo labai jaukus ir kultūringas. Nesigailėjo jį atvykę nė gen. J. Černius su poniu iš Flinto, nė šokėjos Violetos tėvelis V. Karosas — iš Chicago, nė Pr. Turūta su Raubais — iš Grand Rapids, nė Vaitai — iš Albion. Ir tai nuopelnas vaišingųjų birutiniškių, ypač jų pirmininkės K. Daugvydienės, kurios nepagailėjo triušo ir nuoširdumo.

"Atžalynui" puikų valsa grojant, trys geriausiai šokios poros buvo apdovanotos: pirmą dovaną paskirta S. Viskantai su A. Tamulionyte, antra — B. Beržanskiui su D. Miškinyte ir trečia — A. Misiūnui su E. Bulotiene.

Lauksime panašaus pobūvio ir sekančiais metais.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Dr. Vinco Kudirkos Vardo Lituanistinė Mokykla organizuoja Kalėdų eglutę š. m. gruodžio mėn. 19 d., šeštadienį, 6 val. Lietuvių Namuose.

Tėvai, norintieji įteikti savo vaikučiams dovanėles per Kalėdų senelį, prašomi registruotis V. Vizgirdos krautuvėje, 24030 Joy Rd., arba telefonu KE 4-4882.

K. Jurgutis

ATITAIŠYMAS

Po straipsniu "Tarp priešingų strėlių" Dirvoje lapkričio 2 d. numeryje, klaidingai atspausdintas autorius vardas. Turi būti: K. Jurgutis.

KNYGA IR SUKAKTUVININKAS MALINAUSKAS

Šaulės Stasės Pranėnienės iniciatyva, lapkričio 7 d. atsargos karininkui, aktyviam Detroito šaulių kuopos nariui Malinauskui, bu-

vo surengtas pagerbimas, sulaukus 60 metų.

Šalia sveikinimų ir linkėjimų, dalyviai įteikė simbolinę dovaną. Pagerbimo įprasminimui šauliai ir svečiai sudėjo \$80, kad už juos būtų įgyta 20 egz. leidinio "Nepriklausomai Lietuvai", kuris leidžiamas L.S.S. centro valdybos ir redaguotas šaulio Petro Petrušaičio.

Leidiniai dovanojami Juozo Bačiūno vardo bibliotekai Adelaidėje, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, Marijos Aukštesniosios mokyklos lietuvių seselių vado vaujamai lietuviškai bibliotekai ir kt.

Miela, kai šauliai ir svečiai gražiai įvertino sukaktuvininę lietuviškos knygos dovanomis... (v.t.)

• Prezidento Antano Smetonos 20 m. mirties sukakties minėjimas Detroito įvyks gruodžio 13 d., 12 val., Lietuvių namuose.

• Regina ir Stasys Pikūnai susilaukė sūnaus. Kiti vaikai, Vida, Rimas, Kęstutis ir Laima džiaugiasi nauju broliuku.

• Algis Zaprackas, LSS CV pirm., buvo išvykęs į Chicago ir New Yorką LSS reikalais. LSS suvažiavimas įvyks Detroito lapkr. 26-29 d. Statler-Hilton viešbutyje.

DONELAIČIO MINĖJIMAS

Lapkričio mėn. 29 d., 4 val. p. p. D.L.K. Klubas Tarptautiniame Institute ruošia K. Donelaičio minėjimą. Paskaitą apie Donelaičių skaitys A. Augustinavičienė (iš Clevelando), meninę programą atliks De-

troito Dramos Mėgėjų Sambūris.

Visuomenė kviečiama atsilankyti.

• Ann Arboro (Michigan) Universiteto lietuviai persiorganizavo į Studentų Sąjungos Skyrių. Pirmininku yra V. A. Karvelis, sekretorė Butkutė. Prieš kurį laiką su Detroito studentais lietuviais turėta linksmas inicitium semestri.

Lapkričio mėn. 14-15 dienomis Ann Arboro Universitete vyksta Tarptautinė Studentų Mugė. Lietuviai studentai dalyvauja su lietuviškos menu ir spauda. Lapkričio 14 d. Detroito Tautinių Šokių Grupė "Šilainė", vadovaujama G. Gobenės, parodoje šoks tautinius šokius.

• Detroito istoriniame muziejuje kas antri metai puošiamos tautinės Kalėdų Eglutės. D. L. Kultūros Klubas rūpesčiu ir šiemet eglutę sutiko papuošti Detroito Studentės Skautės. Papuoštos eglutės stovės nuo gruodžio 18 iki 31 dienos. (jb)

• Detroito Tarptautiniame Institute, Tautybių salėje nuo lapkričio 19 d. iki 1965 m. sausio mėn. vyks tautybių istorinių muzikos instrumentų paroda. Lietuvių lange išstatyta kanklės, skudučiai, lumzdelis, ragas, švilpynė ir t.t. Ekspozatų parodai paskolino A. Mikulskis, P. Medonis, S. Kaunelienė, St. Šližys, J. Baublys. Lietuvių langu rūpinasi R. Bylaitienė, M. Mitchel-Motuzaitė — meninė priežiūra ir Agr. J. Baublys parūpino ekspozatų. Langas yra Detroito Kultūros Klubų globoje.

**** VERTINGA KALĖDINĖ DOVANA ****
VIENINTELĖ PASAULYJE KANKLIŲ PLOKŠTELĖ
LIETUVOS KANKLĖS
Tarp 14 įvairių lietuviškų melodijų ir Kalėdinę giesmę "Sveikas Jėzau".
Užsakymus priimame iki gruodžio mėn. 2 d. kartu su money order ar čekiu:
TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS
19700 Renwood Ave. Euclid, Ohio 44119

• Detroito Tarptautinė Mugė T. Institute bus lapkričio mėn. 19 iki 22 dienos. Mugėje dalyvaus 12 tautybių, jų tarpe ir lietuviai. Lietuvių paviljonu rūpinasi D. L. K. Klubas valdyba. Čia bus galima įsigyti liet. gintaro, liet. knygų anglų kalba, Kalėdinių atviručių ir t.t.

• Jurgis ir Julė Salasevičiai, atvykę iš Clevelando dalyvauti Lietuvos Vyčių suvažiavime, buvo apsisostę keletą dienų pas savo senus draugus dar iš Lietuvos laikų Jurgį ir Oną Palubinskus.

INTERTRADE EXPRESS CORP. MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO Į LIETUVĄ Sveikinimai

\$34.60

11 sv. kviet. miltų, 6 1/2 sv. ryžių, 4 1/2 sv. rūkyto bekono, 4 1/2 sv. rūkyto kumpio, 2 1/2 sv. kavos, 1 sv. kakaos, 1 sv. šokolado, 1/4 sv. arbatos.

Didžiausias pasirinkimas aukščiausios rūšies maisto produktų. Turime visą eilę standartinių maisto siuntinių jūsų pageidavimui. Lygiai taip pat turime šimtais kitų dovanų jūsų artimiausiems Lietuvoje. Prašykite mūsų katalogo.

Pinigai į Lietuvą
PILNA GARANTIJA.
PILNA SUMA.
NUEINA PER 2 SAV.
Ratos: 9 rubliai — \$10.
Mokestis: iki \$30.00 — \$2.75, virš \$30.00 — 10%.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Suite 202,
New York, N.Y. 10010
Telephone: YU 2-1530

Garantuojame jūsų patenkinimą. Apdrausta jūsų siuntos saugumui.

MAY'S

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARAMOUNT
SOUTHGATE
GREAT LAKES MALL

BASEMENTS

NAUDOKIT EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS VISOSE 5 MAY COMPANY KRAUTUVĖSE

Specialus pirkinys! 6000 "Stevens" Mohawk aukštos rūšies šukuotos medvilnės perkeliu paklodės

Taupyk \$18 iki \$42 už tuziną ryšium su menkais trukumais

72x108
jei be trukumų
3.49

ATHENA GRAIKIŠKOS LINIJOS NAUJUOSE SPALVŲ TONUOSE

1.99
viena

81x108
jei be trukumų
4.49

2.49
viena

72x38" Pagalvės **79c viena**

• Ružavos • Kosminiai mėlynos • Alyviniai žalios • Aukštinės

įsigykite liuksusines, švariai šukuotos medvilnės perkeliu Stevenso populiariais spalvų deriniais. Ryšium su mažais, beveik nepastebimais, trukumais, jūs mokėsite mažiau, nei už muslino paklodes. Pirkite dabar ir taupykite!

Primami užsakymai paštu ir telefonu už 3.01 ir daugiau. Šaukit CH 1-3070
BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT. THE MAY COMPANY.
DOWNTOWN AND ALL 4 BRANCHES

DIDŽIULIS PASIRINKIMAS prekių ir kainų

LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS
Tel. LU 5-6291
Chicago

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 26-29 dienomis Clevelande įvyksta Ateitininkų Sendraugių suvažiavimas. Suvažiavime bus tikiuosi programos punkty, kurie bus įdomūs ir plačiai visuomenė. Tad Ateitininkų Sendraugių Centro Valdyba kviečia clevelandiečius dalyvauti:

1. LAPKRIČIO 27 D., penktadienį, 8 val. vak. prof. dr. Juozo Ereto (Šveicarija) paskaitoje "Dvidešimtmetis išsivijoje -- prasmė ir uždaviniai". Įėjimas nemokamas.

2. LAPKRIČIO 28 D., šeštadienį, 7:30 val. vak. literatūros vakare. Dalyvauja Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Jurgis Janušas ir Julija Švabaitė. Programai vadovaus Aušrelė Skirmuntaitė. Po programos šokiai, grojant Moksleivių orkestrui, ir vaišės. Bilietai po 2,50, 2,00 ir 1,50 dol.; moksleiviams ir studentams po 1 dol. gaunami Spaudos kloske, salėje prieš literatūros vakarą ir skambinti tel. S. Laniauskui tel. IV-6-2152.

3. LAPKRIČIO 29 D., sekmadienį, 10:30 val. iškilmingose pamaldose šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir tuoj po pamaldų iškilmingame posėdy, kuriame bus sveikinimai ir prof. dr. J. Piktino, ASS CV pirmininko, kalba. Suvažiavimas ir dailės paroda vyks šv. Jurgio salėje, E. 67 St. ir Superior Ave.

Ateitininkų Sendraugių Centro valdyba yra Detroito, o suvažiavimo rengimo komisija sudaryta Clevelande iš Ateities klubo narių: pirm. S. Laniauskas, sekr. V. Rociūnas, išd. P. Skardis ir nariai: P. Balčiūnienė, V. Kasperavičiūtė, A. Kasulaitis, K. Ralys ir Pr. Razgaitis.

POBŪVIS VISIEMS

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas savo nariams ir jų artimiesiems Padėkos Dienos išvakarėse, šeštadienį, lapkričio mėn. 21 d., rengia pobūvį.

Nariai turės progos laimėti kalakutus, kumpius, paršukus ir kitokias dovanas.

Prie gausaus bufeto, vykstant šokiais bus ir kitokie įdomumai.

Įėjimas — nario kortelė. Kviečiame visus narius nepamiršti tos dienos.

Klubo Valdyba

• Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos ruošti pietūs lapkričio mėn. 8 d. praėjo dideliu pasisekimu. Mokiniai nuoširdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems pietuose, ir už parodytą paramą mokyklai.

Mokyklos tautinių šokių grupė yra pakviesta dalyvauti Tarptautinės Studentų Organizacijos tautybių vakaro programoje š. m. lapkričio mėn. 20 d., 8:30 val. vak., Church of the Covenant salėje, 11205 Euclid Avenue.

Sekančią dieną, lapkričio 21 d. mokyklos meninės pajėgos atliks programą kariuomenės šventės minėjime.

Tautinių šokių grupė yra seneniai susikūrusi, bet vadovaujama stiprių mokytojų yra jau pajėgus vienetas.

• Visuomenės žiniai pranešame, kad į šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengiamą parengimą 1965 m. vasario 20 d. atvyksta iš Chicago A. Stephens Moterų Choras, kuris išpildys vakaro programą.

MEDICINIŠKAS MASAŽAS

Ohio valstijos leidimas.
DUSAN STOJKOV
Tel. 432-2039
(Tik kviečiant į namus).

Dalis V.K. Jonyno kūrinių Gallery International suruoštoje parodoje Clevelande, kuri uždaroja lapkričio 21 d. Parodoje išstati 47 kūrinių: akvarelės, piešiniai, litografijos ir skulptūros. Nuotraukoje matoma įspūdinga šv. Sebastijono skulptūra iš aliuminio.

VYTAUTAS K. JONYNAS

ANTANAS VAIKSNORAS

Šį straipsnį apie dailininką Vytautą Jonyną norėčiau pradėti sakdamas, kad buvau nepaprastai paveiktas jo talento įvairumu Gallery International suruoštoje parodoje. Visi, su kuriais aš buvau anksčiau kalbėjęs, Jonyną vertino kaip didelį menininką, nepaprastai pasidarbavusį meno iškėlime. Pamatęs jo kūrybą grafikoje, piešinyje, akvarelėje ir skulptūroje, aš turiau gūti, kad tame yra tiesos. Aš norėjau su juo susipažinti, ir dabar po susitikimo jaučiu, kad jis yra gimęs būti dideliu menininku. Aš tai pajutau pirmąjį momentą, kai su juo susitikau. Tai pojūtis, kurį turi visi menininkai. Jonynas paaiškino, kodėl ir kaip jis kūrė. Jis sakė, kad menininkas turi būti kieno nors inspiruotas, nežiūrint kas tai būtų. Ir, rodydamas į vieną savo jūros vaizdų, jis sakėsi buvęs paveiktas to, ką matė ant kranto ir piešė. Dangus buvo žavus, tačiau objektas ant kranto traukė jo akį ir išdavoje gavosi labai įspūdingas paveikslas.

Kodėl dailininkas piešia ir kūrta skulptūras taip kaip jis daro? Todėl, kad jis žino, jog turi taip daryti, kaip jam sako širdis ir sąžinė. Didingumas neateina lengvai jokiam žmogui. Bet paskaitęs Jonyno biografiją, aš negaliu įsivaizduoti, kaip juo galima nesidžiaugti po tokių jo ypatingų pasisekimų Europoje ir Amerikoje.

Dirvoje spalio 14 d. skaičiau straipsnį apie Jonyną ir vietoj to, kad kartoti pasakytus daug gražių dalykų apie jo darbus bendrai, norėjau pasidalinti įspūdziais apie patį Jonyno asmenį. Remiantis duomenimis iš jo gautų atžymėjimų Lietuvoje, Vokietijoje ir čia Amerikoje, yra geriausias įrodymas, kad jis

turi talentą ir teisę būti pripažintu iškiliumi menininku, kas turėtų padaryti mus visus, ypač lietuvius, nepaprastai išdidžiais. Aš esu labai išdidus, kad turėjau malonią progą asmeniškai su Jonynu susipažinti ir pamatyti jo darbus Gallery International. Šia proga norėčiau pridėti, kad turėtumėme būti dėkingi V. Gedgaudiui, suruošusiam šią puikią parodą Clevelande, kurią aš prisiminsiu ilgą laiką.

Aš jaučiu, kad Jonynas yra stiprus linijų jautrumu visuose savo darbuose: grafikoje, piešinyje, akvarelėje naudojant juodą liniją, o taip pat ir skulptūroje. Užtenka tik žvilgtelėti į bet kurią jo skulptūrą ir tuoj pajusi išlaikytą stiprią liniją. Gal būt tai įtaka daugelio metų darbo grafikoje, kuri jaučiasi ir skulptūroje.

Aš manau, kad tai natūralu ir tik parodo, kad tai jam nėra nauja, o tik panaudojama skirtinga medžiaga. Kalbėdamas apie Jonyno skulptūrą, noriu būti sąžiningas ir prisipažinti, kad šaltas aliuminio metalo jausmas man nepatiko ir mėgčiau labiau darbus iš bronzos. Bet tai tik maža asmeniška kritika. Aš sutinku, kad aliuminio panaudojimas yra naujas ir jis pradedamas skulptūroje naudoti vis daugiau ir daugiau. Žinau, kad Epstein Londone sukūrė didelį darbą katedrai iš aliuminio skoningai ir efektingai. Ir tikiuosi, kad ateityje vis daugiau ir daugiau matysime skulptūrų iš aliuminio namuose ir parkuose. Jei šv. Pranciškus būtų padaręs didesnėje skalėje, sakysim 20 pėdų (dabar jis yra 3 pėdų aukščio), tai būtų nepaprastai įspūdingas. Ši skulptūra yra šėdevras formoje ir išpildyme. Ji man patinka daug geriau negu Clevelando miesto

centre pastatyta memorialinė Marshall Fredricks skulptūra.

Baigiant šį straipsnį, aš tikiuosi, kad man pasisekė sudominti skaitytoją, perduodant įvertinimą nuoširdžiai, taip kaip jaučiau. Aš nesu kritikas ir nematau, kad kada nors juo būsiu. Tapyba yra mano interesas, o dėstyti savo mintis apie kita menininką man yra malonumas. Linkiu Jonynui pasisekimo, nors žinau, kad jis jo turi pakankamai New Yorke.

REIKALINGAS BRAIŽYTOJAS,

mažiausiai su 3 metų praktika, įsijungimui į cryogenic engineering skyrių.

PRITYES PROJEKTUOTOJAS — BRAIŽYTOJAS — BRAIŽYTOJAS produkcijoj, šiluminės apykaitos gamyboj. Pastovus darbas. Privalo mokėti angliškai.

Skambinti telefonu:

UL 1-6878

Mr. Ralph Greenberg (127-129)

PARDUODAMI NAMAI

Trijų šeimų 5-5-3. Gazo pečiai, garažas. Nuomos — \$100, \$65. Netoli Naujos parapijos.

Dvių aukštų vienos šeimos 2 mieg. kam., garažas. Netoli E. 185 gt. Kaina tik \$13,800. Stiprus namas. Viduje reikalingas švarinimo.

Naujas mūrinis, 4 mieg. kamb., 1½ vonios, (2 mieg. kamb. pirmame aukšte), į pietus nuo Euclid Ave. Graži apylinkė, kur gyvena daug lietuvių.

Vienos šeimos mūrinis. 3 miegami tarp East 185 ir Lake Shore Blvd., garažas, geras rūsys. Švarus, geras namas.

Turime daug namų, didelius pasirinkimus, — čia tik pavyzdžiai.

Kreipkitės pas Antaną Gailiūšį tel. 481-2164.

EAST SHORE REALTY
750 E. 185 gt. Tel. 481-6900

R. J. SCHAEFER ATŠVENTĖ SAVO 40 M. SUKAKTĮ

F. & M. Schaefer bravoro prezidentas R. J. Schaefer lapkričio 1 d. atšventė savo gyvenimo 40 m. sukaktį. Iškilmės įvyko New Yorke, Sheraton East viešbutyje, kur savo laiką buvo Schaefer Co. įstaiga.

R. J. Schaefer atstovauja savo šeimos trečiąją generaciją, šeimos, kuri jau 122 metus sėkmingai vadovauja alaus prekybai ir gamybai.

R. J. Schaefer ypatingai pasižymėjo prekybine nuojauta, kai prohibicijos metu jis neatleido tarnautojų, bet persitvarkė į kitų produktų gamybą. Panaikinus prohibiciją, jis su pasididžiu galėję pareikšti, kad "įmonės rankos nenustojo savo patirties". Po to F. & M. Schaefer Co. vėl iškilo į pirmąjį JAV bravorus.

PARDUODAMAS NAMAS

vienos šeimos, 4 miegamieji, įrengtas rūsys ir viršuje 2 miegami. Parduoda savininkas.

Teirautis tel. 531-8968.

Skambinti po 5 val. vak. (127-129)

IMOKEJUS \$100

Geras kreditas — Pastovus darbas leidžia pirkti 2 ar 3 miegamųjų namą Lake County.

WILLO-SHORE REALTY

CLEVELAND — 946-0030
MENTOR — 257-7217

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

MINIMALINĖS ALGOS KLAUSIMAS

AFL-CIO unių vadovybė jau ne kartą yra pareiškusi, kad neužilgo Kongrese bus įneštas pasiūlymas minimalinę algą pakelti iki 2 dol. į valandą. (Dabar ji siekia 1.25 dol.).

Daugelis žmonių, kuriems rūpi mažai uždirbančių žmonių likimas, į tokį pasiūlymą, be abejo, žiūrės su dideliu prielankumu. Bet kažin ar visi supras, kad tame pasiūlyme yra kai ko ir daugiau, nei paviršutiniškos akys kad mato. Yra pavojaus, kad toks algų pakėlimas gali pakenkti kaip tik tiems, kuriems linkima ger.

Įvairios prekybos ir pramonės įmonės turi darbų, kuriuos gali atlikti žmonės be didesnio pasiruošimo ar specialybės. Pav., kad ir didesnė krautuvėse. Jose darbo pasiūla apima jaunos žmones, laikino darbo ieškančias moteris ir kt. Jeigu jų minimalinė alga bus pakelta tiek, kad savininkams neapsimokės jų samdyti, jie bus priversti išsiversti be jų. Ir tain. Tūkstankiai t. v. nespecialistų ar tik lengvesniems darbams tinkamu žmonių atsidurs tokioje padėtyje, kurioje bus neįmanoma gauti bet kokio darbo. O kada ir kur jie galės išgyti specialybes, kad gauti gerai apmokamus darbus?

Daugelis sakys, kad pakėlus atlyginimus, klausimą galima išspręsti imonių savininkams atsisakius didesnių ūdarbių arba pakėlus prekių kainas. Bet tai lengviau pasakviti nei įvykdyti. ypač šiame didelės konkurencijos ir prekybinių varžybų krašte. Pagaliau, kas gi nirmoje eilėje nukenčia dėl kylančių kainų — ar ne mažas algas gaunantieji?

Mažai kas pagalvoja, kad darbininkų gamybinis pajėgumas ir algų santykis yra neatskiriama dalykai. Galų gale, ir šiandien jau daugelis pradeda garsiau kalbėti, kad nuolatinis algų kilimas ir jo pėdomis sekas prekių kainų augimas veda prie infliacijos ir dolerio įpirkimo galia krinta ir tuo pačiu skaudžiai paliečia vel tuos pačius mažojo ūdarbio sluoksnius.

Yra įstatymų projektų, kurie gražiai skamba, yra ir unių pasiūlymų, kurie atrodo viliojančiai. Bet yra galvojančių, kad laikas pagalvoti ir apie pasekas, prie kurių gali privesti artėjanči infliacija.

• Brangstant mokesčiui už mokslą, užtikrinkit bent dalį mokslapinių nuo pat mažens. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 881-7741.

GEROS KOKYBES NAMAI

LAKE COUNTY
WILLO-SHORE REALTY
CLEVELAND — 946-0030
MENTOR — 257-7217

Išnuomojamas butas 1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galis tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

REIKALINGAS VYRAS

bendrai švarai ir tvarkai palaikyti gydvmo įstaigoje. Galima ir naktimis. Tel. CH 1-7874.

(128-129)

PAGLIO'S RESTAURANT and LOUNGE

239 Richmond Rd. at Chardon Rd.
Richmond Heights, Ohio 44132
AN 1-2040

AMERICAN AND ITALIAN CUISINE
Open Seven Days a Week

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vaclovas Kleiza, JAV LB centro valdybos narys jaunimo reikalams, lankėsi Clevelande ir turėjo pasitarimus su PLB valdybos nariais, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso organizavimo reikalais. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas numatomas 1964 m. kartu su JAV ir Kanados Lietuvių III-ja dainų švente.

• Pr. Mainelis, iš Clevelando, per Dirvą užsiprenumeravo prez. Ant. Smetanos monografiją.

NEW YORK

IDOMIOS PASKAITOS

Lapkričio 28 d., 6 val. vakare (šeštadienį), Carnegie Endowment for International Peace patalpose, United Nations Plaza at 46 Street, N. Y. C., įvyksta New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų narių visuotinis susirinkimas. Paskaitą apie vertybių popierius, investicijas ir biržas skaitys jau eilę metų toje srityje dirbantis Jonas Valiukėnas, o apie investavimų fondus (Mutual Funds) — Juozas Audėnas. Po paskaitų bus bendros diskusijos ir vairsės.

Dalyvauja nariai ir visi įnvestacijomis besidominantys.

• "Antrasis Kaimas", Chicago lietuvių satyrinis teatras, atvyksta į New Yorką lapkričio 21 d. Jie pasirodys Show Boat salėje, 814 Jamaica Ave. Pradžia 7 val. vak.

Po programos bus šokiai. Šio vakaro pelną New Yorko Akademiniui Skautų Sąjūdis skiria N. Y. lietuvių kultūros namų statybai. Bilietai: \$3.50 suaugusiems; \$3.00 studentams. Staliukus galima rezervuoti pas Feldą Nemickienę tel. MI 2-2117.

Scena iš Antrojo Kaimo vaizdėlio "Sūnus palaidūnas". Rėmas Vėžys ir Kazys Almėnas.

DALYVAUKIME BALFO VAJUJE

Skauto-ės įžodyje kiekvienas pasižadame padėti artimui. Kai vyksta dideli darbai artimui bei mažiau gyvenime laimės turinčiam broliui-sėsei padėti, tada reikalinga didelė talka, didelis širdžių ir rankų junginys. Į šią talką šiandien mus kviečia vargstančių lietuvių tėvynėje, Sibire ir kitur šalpos organizacija BALFAS, nes jo aukų rinkimo vėjus lapkričio mėnesį reikalingas darbininkų. Tad kviečiame ir įpareigojame Chicagoje ir kitur skaites ir skautus, visas vyresnes skaites bei skautus vyčius, vadoves ir vadovus aktyviai dalyvauti BALFo aukų vajuje. Visus, seses ir brolius kviečiame registruotis aukų rinkėjų eilėse.

BALFo aukų rinkimo vėjus laukia iš mūsų skautiškos pareigos atlikimo. Tad ją atlikime!

v. s. Ono Zailskienė, L. S. Sesių Vyrtaisiai Skautininkė

j. s. Bronius Juodelis, L. S. Brolių Vyrtaisiai Skautininkas

• Lietuvių Skautų Brolių jos vadija spalio 21 d. posėdyje priėmė ps. Vyt. Kasniūno paruoštą naują LSB Tautinio ženklo programą. Jos vykdymas bus didelis įnašas Broliųjos tautinio lavinimo srityje. Šią programą išlaikysianti LSB nariams bus suteikta pažymėjimai ir specialus uniformos ženklas — LSB Tautinis ženklas.

Šiuo metu ps. Vyt. Kasniūnas ruošia šio ženklo programos skaitymų konspektą.

• LSS Pirmija patvirtino sekančius naujus LSB vadijos narius: s. Praną Nedą — LSB Skautininkų skyriaus vedėju ir s. Joną Dainauską — LSB Archyvo skyriaus vedėju.

• Domas Velička Pedagoginio Instituto direktorius rajoninėje mokytojų konferencijoje lapkričio 28-29 dienomis darys pranešimą apie mokytojų paruošimą lituanistinėms mokykloms ir kokios talkos iš mokytojų ir visuomenės Institutas laukia. Visi, kas rūpinasi mūsų pedagoginiu prieaugliu, kviečiami dalyvauti.

• JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos posėdyje įvykusiame lapkričio mėn. 4 d. Alto biuro patalpose, buvo peržvelgtas veiklos plano projektas ir numatyta artimiausių uždavinių vykdymas.

Perkėlus Pasaulio Lietuvių archyvą į Tėvų Jėzuitų patalpas, archyvo išlaikymo našta palengvėjo, bet iškilo kitas rūpestis. Tai Bibliografinės Tarnybos išlaikymo ir Knygų Lentynos leidimas. Ši uždavinį centro valdyba įtraukė į veiklos planą ir dės pastangas, kad Bibliografijos Tarnyba savo darbą galėtų tęsti.

BOSTON

PAGERBTA ADV. Z. SHALLNIENĖ

Lapkričio 1 d. laidoj Boston Sunday Globe, plačiai skaitomas šio miesto dienraštis, atskirai ir ilgą straipsnį pagerbė Lietuvos Garbės konsulo adv. A. O. Shallnos žmoną adv. Zuzaną Shallniene. Bostono lietuvių tarpe ji yra gerbiama ir mylima moteris dėl savo veiklumo, patriotiškumo, taurumo ir nielo būdo. Ir Boston Globe ją vadina "didžiąja" lietuvių tarpe. Laikraštis mini mums ypačiai mielą faktą, kad lapkričio 15 d. Cambridge, Mass. (kur p. Shallnos gyvena) B. P. W. klubas (Business and Profession Women's Club) bus pavadintas jos vardu, nes p. Shallniene yra buvusi tų klubų Mass. valstybės pirmininkė.

Straipsny yra cituojami jos žodžiai, kad visą gyvenimą savyje jautėsi dvilypumą — dirbti Lietuvai ir Amerikai. Lietuvai visų atsidėjimu ir rūpestingumu p. Shallniene dirba iki šių dienų. Ir tas yra akcentuojama Boston Globe rašiny. Amerikiečių tarpe ji yra plačiai žinoma, kaip moterų organizacijų veikėja. Iki šiol tris-keturis kartus per mėnesį ji važiuoja iš Bostono į New Yorką, kaip B. P. W. atstovė, dalyvauti specialiuose Jungtinių Tautų organizacijos posėdžiuose.

Be to, straipsny p. Shallniene iškeliamas, kaip pirmoji lietuvė moteris advokatė JAV, kaip liet. kalbos mokytoja vasarinėse lietuvių mokyklose ir aukštai iškilusi teisininkė. Mes sveikiname adv. Z. Shallniene ir nuosirdžiai džiaugiamės jos įvertinimu.

LIET. ŠACHMATININKAI ŽYGIUOJA PRIEKY

Atėjus rudeniiui prasidėjo Bostono tarpklubiniai šachmatų žaidimai. Bostono spaudo (pvz., The Boston Globe) šachmatų skyriuose nuolat spausdina ilgokus rašinius apie šachmatų žaidynes, kuriose mirga ir mūsų pasižymėjusių šachmatininkų pavardės — Kazys Merkis, Gediminas Šveikauskas, Makaitis ir kt. Reikia pasakyti, kad jau eilę metų, kai Bostono liet. šachmatininkai susiorganizavo į stiprų sambūrį, todėl to sambūrio stipresniųjų žaidėjų laimėjimai yra neišvengiamai minimi ir Bostono didžiojoje spaudoje. Sambūrio siela iki šiol tebėra Kazys Merkis, kurio rūpesčių dėka išaugo tikrai

iškilūs liet. šachmatininkai — Šveikauskas ir Makaitis, abu dar jauni vyrai.

ANTRO KAIMO ATKYLA Į BOSTONĄ

"Koks yra tikrasis lietuvių meters veidas? Ar padeda juodosios piliulės? Tai pilnai sužinosite, kai atvyksite į Antro Kaimo pasirodymą Bostone... Tie sakiniai (tik paskutinis pritaikytas Bostonui) skolinti iš Antro Kaimo pasisakymų, kai lapkričio 7 ir 8 d.d. Chicago lietuvių scenon jis kėlė savo naują satyrinį vaidinimą. Jau skaitėm spaudoje palankius atsiliepimus apie tą darbą. Ir žinom, kad jį dirba jaunų lietuvių sambūris, mylintis scenos meną. Bostone Antro Kaimas pasirodys lapkričio 22 d., 3 val. po pietų, So. Bostono Lietuvių Piličių Draugijos III a. salėje. Antro Kaimo atkyla į Bostoną rengia ramovėnai ir Studentų S-gos Bostono sk. valdyba. Mielie bostoniečiai, neužleikmė vartus ir neuždarykim širdžių atvežamam Antro Kaimo juokui! K. L.

PAUTIENIAUS PARODA

Po penkerių metų pertraukos su savo kūrinių paroda į Bostoną iš Chicago vėl atvyko dail. Juozas Pautienius, Parodos vieta — ALT S-gos Bostono sk. namai, parodos globėjas — L.B. Bostono apylinkės valdyba. Paroda atidaryta lapkričio 7 d. 7 val. vak., kasdien lankoma nuo 6 val. vak., bus uždaryta lapkričio 15 d.

Parodos atidarymo iškilmės buvo rūpestingai organizuotos. Įvadinį žodį tarė ir parodą atidarė L.B. Bostono apylinkės pirm. St. Griežė - Jurgelevičius. Apie moderniąją dailę ir dail. J. Pautieniaus kūrybą kalbėjo jau Amerikoje mokslus baigęs komercininkas dail. Špakevičius. Tai tikrai vykęs parodos rengėjų pasirinkimas. Kai tokiais atvejais kalbam mes, vyresnieji, tai daugumai parodos lankytojų mūsų kultūrinio gyvenimo arenoje yra džiuginantis ir sveikintinas reiškinys. Tokis reiškinys yra ir Špakevičiaus "debiutas". J. Pautieniaus parodos atidaryme Bostone.

Pats dail. J. Pautienius ryškino populiarią mintį, kad tautinė kultūra — dailė, teatras, literatūra, muzika — yra patys pavariausi ginklai mūsų kovoj dėl lietuvių tautos laisvės.

Į parodos atidarymą susirinko dailus būrys Bostono lietuvių. Parodoj išskabinti 33 dail. J. Pautieniaus nauji darbai, Kiekteklo nugirsti, per porą dienų bostoniečiai nupirko dešimt paveikslų. Tai yra lyg ir ženklas, kad paroda turės pasisekimo.

Jei nors porai mirksnių atsi-grįšim į tą J. Pautieniaus parodą, kuri Bostone buvo surengta prieš keletą metų ir bandysim ją lyginti su dabartine, tai iš karto pamatysim, kad tą pačią lopetėlinę techniką jis vartoja su didesniu įgudimu, jo naujuose darbuose mažiau monotoniškos, o daugiau spalvingumo, visa eilė paveikslų yra įdomūs savo kompozicija ir spalvų deriniu.

Parodą dominuoja peizažai, išsakyti J. Pautieniaus jausmu ir spalvom. Berods, tik vienas paveikslas parodoj yra artimas abstraktinei daliai — tai Prošvais-tės. Figūrinę tapybą atstovauja gana įdomūs sukiliminių motyvų paveikslas Sukilėliai puola kazokus. Iš portretų tėra tik žmonos portretas, temos traktavimu artimas impresionistų to pobūdžio darbams — moteris po skėčiu. Man asmeniškai akysna krito pora kūrinių — Žalumos harmonija ir Prieš aušrą. Abu darbai yra skirtingi savo spalvų gamom ir temos pajautimu, bet jie liudija dailininko meistriškumą ir gerą skonį.

Pagirtina L.B. Bostono apylinkės valdyba už šio parodos surengimą, sveikintinas dail. J. Pautienius ir už paslankumą, ir už pastangas puoselėti savy kūrybinę kibirkštį. St. S.

A.A. Petras Glemža

PETRĄ GLEMŽĄ PRISIMINUS

Prieš penkeris metus, 1959 m. lapkričio 14 d., drauge su krintančiais nuo medžių pageltusiais lapais į aną pasaulį iškeliavo dipl. teisininkas Petras Glemža. Staigi ir visai netikėta Petro mirtis skaudžiai pribloškė jo gyvenimo palydovę dr. Laimutę Griniūtę-Glemžienę, artimuosius ir vienminčius. Mirties angelas dažnai aplanko ir tuos, kurie yra pasiryžę daug ką nuveikti bei padaryti. Gražių sumanymų turėjo ir velionis Petras.

Petras Glemža nebuvo siauro mastymo žmogus. Negyveno užsidares. Jis mėgo meną, muziką, dainą. Graži dainelė, įdomi paskaita, žavinga muzika, dailus paveikslas — visa tai Petru buvo labai arti prie širdies. Tą pačią dieną, kai velionies širdis sustojo plakti, buvo pasiryšęs vykkti į prof. Ad. Varno paveikslų parodos atidarymą. Lankydavo meno parodas ir apie jas rašydavo spaudoje.

Petras Glemža buvo susipratęs lietuvis. Priklausė Korp! Neo-Lithuania ir buvo jos filisteriu. Taip pat priklausė Amerikos Lietuvių Tautinei S-gai. Buvo bendruomenės narys. Gyvendamas Chicagoje sukūrė šiltą šeimos žydinėlį, tik apvaizdos buvo lemta neilgai juo džiaugtis. Labai gaila, kad jaunas talentas taip anksti nuėjo į kapus.

Prie Petro žemiškų palai-kų Sv. Kazimiero kapinėse velionės našlė dr. L. Griniūtė-Glemžienė pastatė gražų granito paminklą.

J. Jurevičius

BALTIJOS BANGOS CHICAGOJE

Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos rūpesčiu, lapkričio mėn. 7 d., šeštadienį, Jaunimo Centro na-

muose buvo atidaryta dail. Česlovo Janušo tapybos paroda, kuri daug metų buvo laukiama Chicagoj. Ne vienas iš mūsų teiravosi ir laukė, kada dail. Č. Janušas pasirodys su savo pamėgta jūra — Baltija, kurios prisiminimais mes gyvename.

Kiekvienas atsilankęs į parodą turės progos pamatyti tą išsvajotą mūsų gražią jūrą su visa jos didybe. Tikrai nesuklysiu sakydamas, kad lietuvių dailininkų tarpe nėra jam lygaus, kuris galėtų taip meistriškai, natūraliai ir su įsijautimu nupiešti jūrą su jos dienos ar saulėlydžio spinduliais, ar mėnulio šviesoj lūžtančiom bangom.

Dail. Č. Janušas gyveno Kryme ir pažinojo žymaus dail. Aivazovskio našlę, kuri po savo vyro mirties turėjo daug jo pieštų paveikslų. Dail. J. Aivazovskis buvo žinomas rusų tapytojas ir buvo pagarsėjęs jūrų vaizdais. Jo vaizdai dvelkė romantika.

Dail. Č. Janušui Aivazovskio paveiksai padarė didelį įspūdį ir mažasis Česlovas vos 6 metų pradėjo piešti jūrą. Parodoje daugumas išstatytų paveikslų yra jūros motyvais, su romantiniu atspalviu, saulėlydžiais, jūra naktį mėnulio šviesoj ir pan. Lankytojas, žiūrėdamas ir žavėdamasis jo sukurtais kūrinių, neužiom persikelia į tėvynę, nes dailininkas taip pat puikiai piešia ir lietuviškas sodības, gubas, laukus ir miškus.

Kiekvienas iš mūsų mažiau ar daugiau esame paliesti nostalgijos, tad Česlovo Janušo paroda davė mums progą dar sykį žvilgtelėti į mūsų išsvajotą Baltijos pajūrį.

Algirdas Budreckas

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

A. A.

GUSTAVUI ŠMITUI

Kanadoje mirus, dukroms Lydijai Petersonienei, Vandai Šepetienei ir jų šeimoms reiškiamas nuoširdžia užuojauta

M. ir V. Mileriai

I. ir K. Černiai

Chicagoje gyvenantieji uteniškiai, J. Stankūnas, O. Kniburytės - Daškenės, J. Gaižučio ir kt. kvietimu, susitelkę į "Gintaro" sveitinę, pasidalino mintimis apie Mūsų Lietuvos knygą ir pagerbė jos autorių uteniškį Br. Kviklį ir jo žmoną Bronę Saladžiotę - Kviklienę. Nuotraukoje (viduryje) Kvikliai priėmė dovanas, kairėje jas įteikusi: Barauskienė ir H. Raštikis, dešinėje — Ramunė Kviklytė.